

Jan Balchan
Agnieszka Chudziak
Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju

Rocznik Muzeum Papiernictwa
2009, t. III
ISSN 1897-7685

KALENDARIUM MUZEUM PAPIERNICTWA 1992–2005¹

1992

Styczeń

Muzeum Papiernictwa staje się samodzielną instytucją kultury

Z dniem 1 stycznia Muzeum Papiernictwa stało się samodzielną instytucją kultury pod bezpośrednim nadzorem Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz pod merytoryczną opieką Ministerstwa Kultury i Sztuki. Z perspektywy czasu było to jedno z najważniejszych wydarzeń w historii Muzeum. Zmiany organizacyjne umożliwiły modernizację dusznickiej placówki, podjęcie prac naukowych-badawczych, rozszerzenie działalności wystawienniczej i edukacyjnej, czym zajęły się nowo utworzone w strukturze Muzeum działy merytoryczne: Historii Papiernictwa, Papiernictwa Współczesnego, Naukowo-Oświatowy oraz Biblioteka Naukowa. Rozbudowany został także pion administracyjny, w skład którego weszły: Dział Produkcji Papieru Czerpanego, Dział Poligrafii oraz Dział Księgowości.

Przystąpiono do remontu budynku drewnianej suszarni. W trakcie prac wzmocniono fundamenty nad dawną Młynówką, zasypaną w latach 60. XX w., oraz wykonano na parterze nowe pomieszczenia socjalne i sanitarne dla pracowników produkcyjnych. Na pierwszym piętrze suszarni zdemontowana została część ekspozycji stałej poświęconej papiernictwu współczesnemu, (uznano już za mocno nieaktualną i nieestetyczną). W salach, gdzie była ona prezentowana, ocieplono ściany i stropy, wypoziomowano podłogi. W czterech pomieszczeniach ekspozycyjnych urządzono gabinety dla pracowników merytorycznych oraz magazyn zbiorów muzealnych i bibliotecznych.

Kwiecień

Targi papiernicze w Katowicach

W celu zwiększenia sprzedaży papieru czerpanego oraz promocji działalności wystawienniczej i edukacyjnej Muzeum jego pracownicy uczestniczyli w Targach Papierniczych w Katowicach, gdzie zaprezentowali wyroby i materiały reklamujące dusznicką placówkę.

¹ Opracowano na podstawie: *Kronika Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju od 26.07.1968 do 2002 r.*, rękopis w zbiorach Działu Naukowo-Oświatowego Muzeum Papiernictwa; *Kronika Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju od 2003 do 2008 r.*, rękopis w zbiorach Działu Naukowo-Oświatowego Muzeum Papiernictwa.

Maj

Z myślą o turystach

W sezonie turystycznym od 1 maja do 30 września zaoferowano zwiedzającym wydłużony czas otwarcia Muzeum Papiernictwa do godz. 17.00.

Targi Ekologiczne w Bystrzycy Kłodzkiej

Po kwietniowych Targach Papierniczych w Katowicach Muzeum uczestniczyło w Targach Ekologicznych w Bystrzycy Kłodzkiej, reklamując wśród gości odwiedzających muzealne stanowisko własne wyroby papiernicze.

Czerwiec

Wystawa 90 lat kolei w Dusznikach Zdroju

3 czerwca – 30 lipca

Otwarcie wystawy miało miejsce 3 czerwca, a jej autorem był Ryszard Grzelakowski, prezes Towarzystwa Miłośników Dusznik Zdroju. Wystawa nawiązywała do 150 rocznicy powstania kolei na Dolnym Śląsku i przedstawiała historię kolei w Dusznikach. Można było na niej zobaczyć między innymi prace przedstawiające ówczesne dworce we Wrocławiu, dawne rozkłady jazdy, kolekcje modeli parowozów, portret pierwszego zawiadowcy wrocławskiej stacji. Na wystawie przedstawione zostały również eksponaty związane bezpośrednio z Dusznikami, oddające obraz miasta z przełomu XIX i XX w., takie jak: zdjęcia stacji dylizansów, budowy pierwszego dworca, fotografie poszczególnych fragmentów uzdrowiska: parku, zabytkowych obiektów architektonicznych.

Sierpień

Otwarcie wystawy *Rysunki Po-widziane*

13 sierpnia – 13 września

13 sierpnia odbył się w Muzeum Papiernictwa wernisaż wystawy *Rysunki Po-widziane*. Zaprezentowano prace niewidomego warszawskiego artysty Stanisława Hermanowicza. Kuratorem ekspozycji była Barbara Roźniakowska, kierująca Działem Naukowo-Oświatowym.

Wrzesień

Targi „Natura Sanat” w Polanicy Zdroju

Muzeum Papiernictwa we wrześniu prezentowało swoją ofertę na Targach „Natura Sanat” w Polanicy Zdroju. Impreza związana była z promocją uzdrowisk kłodzkich oraz prezentowała nowości w dziedzinie techniki związanej z balneologią.

Wernisaż wystawy *Współczesne techniki graficzne*

20 września – 8 listopada

Otwarcie wystawy odbyło się 20 września. Została ona przygotowana przez Dorotę Folgę-Januszewską i Annę Manicką. Zwiedzającym zaprezentowano prace ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie. Autorki wybrały dzieła wykonane najprostszymi technikami graficznymi, mającymi zarazem najdłuższą historię: drzeworyt, linoryt, gipsoryt, kamienioryt, korkoryt, miedzioryt czy litografia.

Prace konserwatorskie

W 1992 r. podjęto prace konserwatorskie zbiorów, finansowane ze środków własnych. Wykonano konserwację 105 arkuszy papieru czerpanego z filigranami z XVII–XIX w. oraz trzech arkuszy współczesnego pergaminu cielęcego. Podjęto również konserwację 11 sit czerpalnych z XIX w.

Wydawnictwa

– H. Heine, *Sonety z Księgi Pieśni*, Wydawnictwo Artystyczne U. Kurtiak i E. Ley – Fundacja Ochrony Książki, Koszalin 1992. Wydano 330 numerowanych egzemplarzy. Książka ta dwa lata później otrzymała nagrodę Optima Editio na Targach Poznańskich.

– J. Luzar Gulla, *Trójgłos*, Polander Press, Kraków 1992. Wydano 200 egzemplarzy.

Wyciąg ze statystyki za rok 1992

Ogólna liczba zwiedzających Muzeum Papiernictwa	35.780
Bezpłatni zwiedzający	450
Produkcja roczna papieru	1600,19 kg
Produkcja roczna galanterii	604,30 kg

1993

Zakończone zostały prace nad scenariuszem nowej stałej ekspozycji *Historia papiernictwa światowego, polskiego i śląskiego* autorstwa dra Józefa Dąbrowskiego i Teresy Windyki. W związku z tym pracownicy merytoryczni rozpoczęli porządkowanie zbiorów muzealnych i bibliotecznych oraz dokumentacji archiwalnej z lat 1966–1992. Przeprowadzono konsultacje naukowe ze specjalistami z różnych dziedzin, w tym z historii papiernictwa, techniki i technologii papierniczej, metrologii, bibliotecznych zbiorów specjalnych i archiwaliów. W ramach szkolenia odbywały

się wyjazdy na wystawy artystów tworzących w papierze, wizyty i praktyki w innych muzeach (np. w Muzeum Techniki w Warszawie, w Muzeum Narodowym we Wrocławiu i w Warszawie).

W ramach prac badawczo-naukowych odbyły się liczne wyjazdy służbowe pracowników merytorycznych do wielu fabryk papieru celem gromadzenia materiałów źródłowych dotyczących polskiej branży papierniczej (koordynatorem prac była mgr Beata Dębowska).

Przygotowania do zmiany ekspozycji stałej objęły również prace remontowe części murowanej duszniczej piapierni. Wykonano ekspertyzę mykologiczną budynku, która ujawniła duże zawilgocenie i zagrzybienie ścian, szczególnie pawilonu wejściowego Muzeum. Konieczne było podjęcie działań zabezpieczających, obejmujących również wyremontowanie drewnianej galeryjki od strony posesji. Prace zostały zrefundowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Styczeń

Promocja Muzeum Papiernictwa na targach papierniczych

Muzeum Papiernictwa zaprezentowało swoje wyroby na Targach Papieru we Wrocławiu.

Kwiecień

Otwarcie wystawy *Mediale Ryszarda Stryjeckiego*

30 kwietnia – 27 czerwca

Ryszard Stryjecki ukończył Wydział Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Ulubionym środkiem wyrazu artysty stał się kamień i brąz. Według autora do przygotowania prac zaprezentowanych w Dusznikach skłoniły go wydarzenia sierpniowe z 1980 r.: „Przyspieszony rytm brzemiennych w skutki wydarzeń sprawił, iż postanowiłem sporządzić medalierską wersję notatek. Forma ta zmusza autora do szukania skrótów, symboli, a wykorzystanie przysłowiowych dwóch stron medalu stwarza możliwości wręcz nieoczekiwane, nie do wyobrażenia w malarstwie czy rzeźbie”.

Maj

Muzeum Papiernictwa przejmuje Izbę Pamięci w Jeziornie

W maju podpisana została umowa pomiędzy Warszawskimi Zakładami Papierniczymi w Konstancinie-Jeziornie a Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju. Na mocy tego porozumienia dusznicza placówka przejęła jeziornańską Izbę Pamięci wraz z czerpalnią, bez wznowienia ręcznego wyrobu papieru w celach komercyjnych. W przejętych pomieszczeniach przeprowadzono remont, po czym Izbę Pamięci udostępniono zwiedzającym.

Lekcje z rękodzieła papierniczego w dusznickim Muzeum

Od 12 maja w ofercie edukacyjnej Muzeum pojawiły się jedno- i dwudniowe lekcje muzealne dla dzieci i młodzieży, prowadzone przez pracowników Działu Naukowo-Oświatowego. Zajęcia te składały się z części teoretycznej i praktycznej. W części teoretycznej uczniowie zapoznawali się z historią papiernictwa, w części drugiej młodzież przygotowywała masę papierniczą, z której następnie samodzielnie czerpała papier. W poszerzonej ofercie edukacyjnej Muzeum znalazło się również nanoszenie filigranów na sito czerpalne, układanie kompozycji kwiatowych, wyrób galanterii z papieru ręcznie czerpanego czy warsztaty drukarskie.

Wyjazd edukacyjny dusznickich muzealników

Pracownicy dusznickiej papierni odwiedzili Muzeum Papiernictwa w czeskich Wielkich Łosinach (Velké Losiny), gdzie zapoznali się z tamtejszymi ekspozycjami i zbiorami z zakresu papiernictwa.

Czerwiec

Dzień Dziecka w Muzeum Papiernictwa

Z okazji Dnia Dziecka 1 czerwca wszystkie dzieci mogły bezpłatnie zwiedzać Muzeum Papiernictwa, własnoręcznie wykonać w nim papier, który po wysuszeniu na pamiątkę zabrały do domu. Akcję tę uznano za doskonałą promocję dusznickiej papierni, a szczególnie oferty edukacyjnej Działu Naukowo-Oświatowego.

Lipiec

Wystawa *Tkanina Unikatowa* Janusza Kucharskiego

24 lipca – 22 września

24 lipca udostępniono zwiedzającym ekspozycję zatytułowaną *Tkanina Unikatowa*, prezentującą prace Janusza Kucharskiego. Artysta w swych tkackich kompozycjach wykorzystał drewno i papier oraz tworzywo stworzone przez samą naturę w postaci gałęzi i trawy. Według autora połączenie tych elementów w jedną swego rodzaju tkaninę stanowi dla niego język, który daje możliwość opowiadania o złożoności natury.

Muzeum Papiernictwa obchodzi jubileusz 25-lecia

Muzeum Papiernictwa 26 lipca obchodziło swoje 25-lecie. Z okazji tej rocznicy w prasie pojawiły się artykuły na temat papierni, m.in. w: „Gazecie Wyborczej”, „Gazecie Gmin”, „Gazecie Robotniczej”. Miesięcznik „Przegląd Papierniczy” wydrukował artykuł rocznicowy autorstwa dra Józefa Dąbrowskiego pt. *Ćwierćwiecze Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju*.

Grudzień

Do Muzeum Papiernictwa zawitała komputeryzacja. Pierwszy komputer posiadał powszechny wówczas edytor tekstu TAG. Wykorzystywany był głównie do pisania pism, a obsługiwała go Jadwiga Janicka. W maju 1995 r. wprowadzano program kadrowo-płacowy „Pracownicy”. W 1996 r. Muzeum wzbogaciło się o kolejny komputer; w styczniu uruchomiono na nim program sprzedaży „FPP”, a w kwietniu „Księgę Handlową”. Projekt wdrażano pod kierownictwem głównego księgowego Janusza Janiszewskiego. Pracownicy merytoryczni pierwsze komputery otrzymali w 1997 r. Komputeryzację Muzeum realizowano we współpracy z Adamem Sereżyńskim.

Prace konserwatorskie

Gruntownej renowacji poddany został obraz olejny *Pejzaż z jeziorem* J.W. Schirmera z XIX w. Prace konserwatorskie sfinansowane zostały przez Wojewódzki Wydział Kultury i Sztuki w Wałbrzychu.

Do konserwacji trafiło również 21 kart dokumentów związanych z osobą Wacława Tuczyńskiego. Był to „Patent na maszynę do wyrobu torebek papierowych z 1891 roku”, 5 arkuszy papierów czerpanych z filigranem, 3 sztuki współczesnych papieruś, 1 arkusz pergaminu. Prace finansowane były ze środków własnych Muzeum.

Wydawnictwa

Jan Kochanowski, *Treny*, Wydawnictwo Secesja – 100 numerowanych egzemplarzy.

Pieśń nad pieśniami, Wydawnictwo Secesja (wg pierwodruku z 1924 r.) – 525 numerowanych egzemplarzy.

T. Tarnawski, *Zaśpiewy Syberyjskie*, Wydawnictwo Pluton, Świdnica 1993 – 200 numerowanych egzemplarzy.

H. Poświatowska, *Ogień zielonych księżyców*, P. Dybowski oraz Wydawnictwo Artystyczne U. Kurtiak i E. Ley, Koszalin 1993 – 359 egzemplarzy nasączonych perfumami używanymi przez autorkę. Do zilustrowania tomiku wykorzystano fotografie z archiwum rodziny Haliny Poświatowskiej oraz maszynopisy i rękopisy wierszy autorki.

J. Ashbery, *No i wiesz*, Fundacja Literatura Świata – 400 numerowanych egzemplarzy.

Wyciąg ze statystyki za rok 1993

Ogólna liczba zwiedzających Muzeum Papiernictwa	35.257
Bezpłatni zwiedzający	1.081
Produkcja roczna papieru	484,1 kg
Produkcja roczna galanterii	333,0 kg

1994

Styczeń

Promocja Muzeum Papiernictwa na targach we Wrocławiu

Pracownicy Muzeum prezentowali wyroby z papieru czerpanego na Targach Papierniczych we Wrocławiu.

Luty

Prezydent Lech Wałęsa zachwycał się duszniczką papiernią

7 lutego Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju na kilka godzin stało się jednym z najlepiej strzeżonych miejsc w Polsce, a to wszystko z powodu wizyty Prezydenta RP Lecha Wałęsy, który wraz z rodziną i towarzyszącym mu ks. Franciszkiem Cybulą spędzał ferie zimowe w Zieleńcu. Dyrektor Muzeum Bożena Makowska zapoznała gości z historią papieru oraz dziejami duszniczkiego młyna, po wystawach oprowadziła ich Alicja Kościuk, natomiast pracownicy Działu Naukowo-Oświatowego specjalnie dla prezydenckiej rodziny przeprowadzili pokazowe warsztaty czerpania papieru. Odbyło się również krótkie spotkanie z pracownikami Muzeum.

Marzec

Remont części murowanej budynku duszniczkiej papierni

Prezydent Wałęsa był jedną z ostatnich osób, które obejrzały starą ekspozycję stałą powstałą w 1968 r., którą na początku marca zdemontowano. W Muzeum rozpoczął się remont sal ekspozycyjnych. W budynku zainstalowany został system sygnalizacji antywłamaniowej i przeciwpożarowej. Prace montażowe prowadziła firma Cormax pod nadzorem Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych, agendy Generalnego Konserwatora Zabytków. Oprócz tego w trzech salach wystawowych wymienione zostały podłogi i legary, instalacja elektryczna, zamontowano ekrany okienne z filigranami grawerowanymi na szkło. Filigrany te stanowiły ilustrację do historii papiernictwa światowego, polskiego i śląskiego. W pawilonie wejściowym wymieniona została podłoga i mury, które zaczęły się rozsypywać. Podczas remontu okazało się, że w czasie lokalnego trzęsienia ziemi nadwyřężona została konstrukcja budynku, dlatego też prace remontowe musiały objąć większy zakres. Z powodu remontu konieczne było zamknięcie Muzeum dla turystów na kilka tygodni. W połowie kwietnia udostępniono do zwiedzania część techniczno-technologiczną, z czerpalnią włącznie; wejście do Muzeum wytyczono od strony posesji. Z powodu powyższych niedogodności i ograniczeń dla zwiedzających o 50% obniżono cenę biletów.

Hiszpanie podziwiają duszniczkie papiery

W dniach 15 i 16 marca Muzeum Papiernictwa wraz z Wydawnictwem Fundacji Ochrony Książki w Koszalinie uczestniczyło w Międzynarodowych Targach

Książki, Papieru, Składu i Druku w Madrycie. Kierownictwo zaprezentowało tam papiery ręcznie czerpane oraz zestaw materiałów reklamowych. Muzealne stanowisko cieszyło się dużym zainteresowaniem uczestników targów.

Maj

Święto kwiatów i... papierów z Dusznik w Książu

W maju Muzeum promowało swe wyroby z papieru czerpanego na Targach Kwiatów i Roślin w Książu.

Wyjazd edukacyjny do Niemiec i Szwajcarii

Pracownicy Muzeum od 29 maja do 2 czerwca byli na wycieczce edukacyjnej w Szwajcarii, gdzie zwiedzali m.in. muzeum papiernictwa w Bazylei.

Sierpień

Lato z Radiem popularyzuje Muzeum Papiernictwa

W I Programie Polskiego Radia w audycji *Lato z Radiem* wyemitowany został wywiad z Ewą Szymczyk, kierującą Działem Naukowo-Oświatowym, na temat Muzeum Papiernictwa i prowadzonych w nim lekcji muzealnych.

Wrzesień

Promocja Muzeum na targach w Polanicy

Anna Stefaniszyn i Beata Dębowska we wrześniu uczestniczyły w Targach Turystycznych „Natura Sanat” w Polanicy, gdzie przedstawiły ofertę Muzeum.

Muzeum zostało członkiem IPH

Muzeum Papiernictwa przystąpiło do IPH – International Association of Paper Historians (Międzynarodowego Stowarzyszenia Historyków Papiernictwa), którego XXII Międzynarodowy Kongres odbył się we wrześniu w Annonay (Francja). W jego obradach uczestniczyły: dyrektor Muzeum Bożena Makowska oraz Teresa Windyka, kierownik Działu Historycznego, która wygłosiła referat: *Mało znane filigrany papierni duszniczej w archiwalnych zbiorach Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju*. Ważnym punktem obrad kongresu była wizyta w słynnych muzeach papiernictwa w Richard de Bas, Canson i Montgolfier w Annonay. Ponadto Bożenie Makowskiej udało się nawiązać niezwykle ważne kontakty z dyrektorami muzeów techniki w Europie, m.in. z Westfälisches Freilichtmuseum w Hagen w Niemczech w czasie konferencji ICOM w Warszawie. W 1994 roku w prasie włoskiej ukazał się artykuł o duszniczym Muzeum autorstwa Aurory di Mauro.

Prace konserwatorskie

Muzeum Papiernictwa nawiązało współpracę z Fundacją na Rzecz Nauki Polskiej, która sfinansowała konserwację 154 arkuszy papierów czerpanych znakowanych filigranami z XVII–XIX w. Natomiast Wojewódzki Wydział Kultury i Sztuki w Wałbrzychu pokrył koszty renowacji 13 sztuk urządzeń metrologicznych z pierwszego ćwierćwiecza XX w., pozyskanych z Żywieckich Zakładów Papierniczych. Ze środków własnych Muzeum Papiernictwa udało się sfinansować odrestaurowanie prasy typograficznej oraz zabytkowych mebli (rzeźbionego stołu, fotela, komody z XVII w.).

Wydawnictwa

Maria z Kossaków Pawlikowska, *Różowa Magia*, Wydawnictwo Artystyczne U. Kurtiak i E. Ley – Fundacja Ochrony Książki, Koszalin 1994 (z pierwodruku z 1924 r.). Wydano 525 egzemplarzy, nasączono je olejkami zapachowymi i oprawiono w jedwab.

Owidiusz, *O kosmetyce twarzy pań*, Wydawnictwo Artystyczne U. Kurtiak i E. Ley, Koszalin 1994. Wydano 150 numerowanych egzemplarzy na papierze ręcznie czerpanym, 30 numerowanych egzemplarzy na papirusie, 90 egzemplarzy, w tym wszystkie papirusy były ręcznie malowane.

Wyciąg ze statystyki za rok 1994

Ogólna liczba zwiedzających Muzeum Papiernictwa	37.139
Uczestnicy lekcji muzealnych	1.088
Bezpłatni zwiedzający	1.105
Produkcja roczna papieru	2.309,0 kg
Produkcja roczna galanterii	560,8 kg

1995

Styczeń

Minister Finansów w dusznickiej papierni

21 stycznia Muzeum odwiedził Minister Finansów Grzegorz Kołodko wraz z wicepremierem Czech. Gości z historią obiektu oraz prezentowanymi w nim ekspozycjami zapoznała dyrektor Muzeum Bożena Makowska.

Prace nad nową ekspozycją stałą

W związku z organizacją stałej wystawy dotyczącej historii papiernictwa Muzeum pozyskało interesujący obiekt w postaci ciekawie zaaranżowanej tablicy poglądowej przedstawiającej proces wyrobu pergaminu.

Luty

Dusznicka papiernia honoruje kartę EURO<26

Od 17 lutego osoby posiadające Europejską Kartę Młodzieżową Euro<26 uzyskały 50-procentową zniżkę na zakup biletów wstępu do Muzeum Papiernictwa. Stało się to możliwe dzięki podpisaniu porozumienia między duszniczką placówką a Gdańską Fundacją Integracji Europejskiej.

Kwiecień

Wyjazd na Targi Papiernicze w Katowicach

W ramach promocji pracownicy Muzeum Papiernictwa uczestniczyli w Targach Papierniczych w Katowicach. Wiele osób odwiedzających duszniczkę stanowisko mogło zapoznać się z działalnością Muzeum oraz nabyć wyroby z papieru czerpanego.

Maj

Targi Ekologiczne w Bystrzycy Kłodzkiej

W maju Muzeum Papiernictwa prezentowało swoją działalność na Targach Ekologicznych w Bystrzycy Kłodzkiej.

Czerwiec

Dzień Dziecka w Muzeum Papiernictwa

Z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka 1 czerwca Dział Naukowo-Oświatowy przygotował specjalną ofertę dla dzieci i młodzieży. W dniu swojego święta najmłodszy goście mogli bezpłatnie zwiedzić Muzeum i czerpać papier. Akcja spotkała się z dużym zainteresowaniem szkół i przedszkoli. Skorzystało z niej 606 osób.

Nowe eksponaty w Muzeum Papiernictwa

W ramach przygotowań nowej ekspozycji stałej Muzeum Papiernictwa pozyskało model stępy młotowej, którą na zamówienie duszniczkiej papierni wykonał Leszek G. Grabowski. Stępy w młynach papierniczych wykorzystywane były do przygotowania masy papierniczej poprzez rozwłóknianie w wodzie szmat lnianych.

Wrzesień

We wrześniu pracownicy Muzeum wzięli udział w Targach „Natura Sanat” w Polanicy Zdroju.

Model pierwszej maszyny papierniczej w Muzeum Papiernictwa

W celach ekspozycyjnych Muzeum pozyskało do swych zbiorów model pierwszej maszyny papierniczej, skonstruowanej w 1798 r. przez Nicolasa Louisa Roberta. Model wykonał Leszek Goetzendorf-Grabowski z Łodzi.

Październik

Telewizja Polska promuje dusznicą papiernię

W październiku I Program Telewizji Polskiej zrealizował i wyemitował film edukacyjny o Muzeum Papiernictwa, który ukazał się w cyklu Niezwykłe Muzea. Reżyserem dokumentu był J. Ślubowski, a jego konsultantem Ewa Szymczyk, kierownik Działu Naukowo-Oświatowego w Muzeum Papiernictwa.

Dusznicy muzealnicy zwiedzają niemieckie muzea

W dniach 9–14 października pracownicy merytoryczni Muzeum wzięli udział w wycieczce edukacyjnej do Niemiec. W planach wycieczki przewidziane zostało zwiedzanie: w Zwönitz – Technisches Museum Papiermühle Niederzwönitz, w Lipsku – Deutsche Bücherei, w Düren – Papier Museum, w Hagen – Westfälisches Freilichtmuseum, w Telgte – Museum Heimathaus Münsterland i Krippenmuseum Telgte, w Berlinie – Museum für Verkehr und Technik (Muzeum Transportu i Techniki). W Hagen ustalono także szczegóły organizowanej wspólnie przez Muzeum Papiernictwa i Westfälisches Freilichtmuseum wystawy. Przygotowywana ekspozycja miała być w całości poświęcona duszniczej papierni.

Prace konserwatorskie

Konserwacji poddano XIX-wieczne malowidło religijne na desce dębowej przedstawiające Madonnę Wambierzycką. Koszt renowacji został pokryty ze środków własnych Muzeum.

Wydawnictwa:

Jacques Prevert, *Katarynka L'orgue de Barbarie*, Wydawnictwo Artystyczne U. Kurtiak i E. Ley, Koszalin 1995 – wydano 299 numerowanych egzemplarzy.

Wyciąg ze statystyki za rok 1995

Ogólna liczba zwiedzających Muzeum Papiernictwa	41.067
Uczestnicy lekcji muzealnych	2.201
Bezpłatni zwiedzający	2.545
Indywidualne warsztaty czerpania papieru	250
Produkcja roczna papieru (w arkuszach)	75.469
Produkcja roczna galanterii (w sztukach)	13.833

1996

Styczeń

Dusznicki magistrat wspiera Muzeum Papiernictwa

Rada Miejska Dusznik Zdroju przyznała Muzeum Papiernictwa dotację w wysokości 10 tys. złotych. Kwota ta została przeznaczona na zakup wyposażenia do działów merytorycznych.

Marzec

Joanny Stokowskiej *Dialog z trawą i liściem*

7 marca odbyły się w czerpalni Muzeum Papiernictwa pokazowe warsztaty warszawskiej artystki Joanny Stokowskiej, która w swej pracy twórczej wykorzystuje materię roślinną, poddaną wcześniej przekształceniu pod wpływem wody, wysokich temperatur i mocnych chemikaliów. Na spotkanie zaproszeni zostali uczniowie z liceum ogólnokształcącego z klas ekologicznych oraz pracownicy Muzeum Ziemi Kłodzkiej. W czasie pokazu można było zobaczyć, jak Joanna Stokowska tworzy swoje dzieła, oraz samemu wykonać własne kompozycje z traw i liści.

Kwiecień

Muzeum promuje swą działalność

Muzeum wzięło udział w programie „Marki – Markom” – promocja firm handlowych ze znaną i uznaną marką. Przyczyniło się to do promocji Muzeum wśród polskich firm. Papiernia została zaproszona do programu przez Ministra Przemysłu i Handlu wraz z Krajową Izbą Gospodarczą.

Maj

XVIII Ogólnopolski Konkurs Plastyczny *Moja przygoda w muzeum*

Po raz pierwszy Dział Naukowo-Oświatowy zorganizował dla przedszkolaków i uczniów dusznickich szkół konkurs *Moja przygoda w Muzeum*, przygotowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Kultury i Sztuki oraz Muzeum Okręgowe w Toruniu. Najlepsze prace zostały wysłane do Wałbrzycha na etap wojewódzki konkursu, a stamtąd do Torunia na etap ogólnokrajowy. Jury konkursu przyznało nagrodę Gabrieli Radłowskiej, opiekunowi plastycznemu z Przedszkola Publicznego w Dusznikach Zdroju, oraz jej wychowankom: Kordianowi Wiklińskiemu (wyróżnienie), Anecie Blicharz (udział w wystawie) i Alicji Majder (udział w wystawie).

Czerwiec

Dzień Dziecka w Muzeum Papiernictwa

Z okazji Dnia Dziecka 1 czerwca umożliwiono najmłodszym zwiedzającym nieodpłatny wstęp do Muzeum. Z powyższej oferty skorzystało 352 osób. Za połowę ceny biletu wstępu dzieci mogły również własnoręcznie wykonać papier. Skorzystało z tego 201 osób.

Otwarcie wystawy *Papiery ręcznie czerpane w Dusznikach Zdroju/Bad Reinerz*

16 czerwca – 18 sierpnia

Pod takim tytułem zaprezentowana została wystawa w Westfälisches Freilichtmuseum w Hagen (Niemcy). Na wystawie można było zobaczyć wybrane ekspozyty z dusznickiego Muzeum. Przedstawiono na niej historię dusznickiej papierni, aktualną działalność Muzeum. Jej autorami byli: Teresa Windyka i Maciej Szymczyk. Ekspozycji towarzyszyła sprzedaż wyrobów papierowych produkowanych w Dusznikach. Na wernisażu w Hagen obecni byli Bożena Makowska, Teresa Windyka, Beata Dębowska, Jadwiga Janicka oraz burmistrz Dusznik-Zdroju Grzegorz Średziński i Andrzej Kubik – Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Prezentacja Muzeum Papiernictwa w ramach konferencji Progres '96

W dniach 17–19 czerwca Anna Stefaniszyn prezentowała w Łodzi wyroby Muzeum Papiernictwa na VI Międzynarodowej Wystawie Papierniczej, która towarzyszyła XII Międzynarodowej Konferencji Papierniczej Progres '96.

Wrzesień

Kongres IPH w Lipsku

Od 30 sierpnia do 3 września w Lipsku odbywał się XXIII Międzynarodowy Kongres Historyków Papiernictwa. Kierownik Działu Papiernictwa Współczesnego w Muzeum, Maciej Szymczyk, wygłosił na kongresie referat na temat *Wprowadzenie pierwszych maszyn papierniczych na Śląsku*. Oprócz Macieja Szymczyka w Lipsku były obecne również Bożena Makowska i Teresa Windyka.

Targi „Natura Sanat” w Polanicy

Muzeum przygotowało wspólne stanowisko z Urzędem Miasta Duszniki Zdrój, na którym promowane były walory uzdrowiska oraz galanteria papiernicza.

Październik

Posiedzenie Rady Muzealnej

W dniach 18–19 października 1996 r. odbyło się inauguracyjne posiedzenie Rady Muzealnej Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju. Rada Muzealna

była organem opiniodawczym i doradczym dyrektora. Członkowie rady zostali powołani przez dyrektora placówki za zgodą Ministerstwa Przemysłu i Handlu. W jej skład weszli: mgr inż. Andrzej Kubik – Wojewódzki Konserwator Zabytków, Janusz Michałowski – dyrektor Zakładów Celulozy i Papieru „Celuloza” S.A. w Świeciu, mgr inż. Zbigniew Fornalski – dyrektor biura Stowarzyszenia Papierników Polskich, dr Piotr Stanisławczyk – dyrektor Instytutu Celulozowo-Papierniczego, dr Józef Dąbrowski – sekretarz naukowy Instytutu Celulozowo-Papierniczego w Łodzi, Leszek Grabowski – specjalista aparatury metrologicznej, prof. Aleksandra Mańczak – prorektor do spraw nauki i promocji Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Łodzi, dr Jerzy Andrzejewski – kierownik Działu Zbiorów Specjalnych Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego, Grzegorz Średziński – Burmistrz Miasta Duszniki Zdrój oraz kierownicy działów merytorycznych Muzeum. W obradach wzięli również udział: Danuta Olko i Marta Frydrysiak – przedstawiciele Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Paweł Wendelt – redaktor naczelny „Przeglądu Papierniczego”, Krystyna Toczyńska-Rudysz – dyrektor Muzeum Ziemi Kłodzkiej, Andrzej Gwiazda – zastępca dyrektora Wydziału Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Wałbrzychu. Przewodniczącym Rady został burmistrz Dusznik Zdroju Grzegorz Średziński. Pracownicy Muzeum zdali sprawozdanie z ostatnich czterech lat działalności placówki jako samodzielnej instytucji kultury. Dyrektor Bożena Makowska przedstawiła plany działania i wieloletnie zamierzenia Muzeum. Za najpilniejsze uznano wykonanie stałej ekspozycji z zakresu historii papiernictwa, oraz zmianę ekspozycji techniczno-technologicznej.

Listopad

W listopadzie zakończony został trwający trzy lata remont pawilonu wejściowego i sal wystawowych.

Wyciąg ze statystyki za rok 1996

Ogólna liczba zwiedzających Muzeum Papiernictwa:	49.963
Uczestnicy lekcji muzealnych:	2.845
Bezpłatni zwiedzający:	3.182
Indywidualne warsztaty czerpania papieru:	151
Produkcja roczna papieru (w arkuszach):	15.112
Produkcja roczna galanterii (w sztukach):	16.089

1997

Styczeń

XVI Targi Papiernicze TARGOPAP Zima '97

Przedstawiciele Muzeum Papiernictwa w dniu 15 stycznia odwiedzili w charakterze obserwatora XVI Targi Papiernicze TARGOPAP „Zima '97” we Wrocławiu.

Luty

Dusznicy muzealnicy na stażu naukowym w Lipsku

Od 17 lutego do 14 marca Teresa Windyka i Maciej Szymczyk odbyli staż naukowy w Muzeum Pisma i Druku w Deutsche Bücherei w Lipsku. W czasie stażu dokonali oni kwerendy w materiałach dotyczących historii papiernictwa śląskiego i polskiego oraz zbiorach papierów z filigranami. Zapoznali się z organizacją pracy w powyższej placówce. Teresa Windyka przywiozła kopie filigranów śląskich, łżyckich i z Prus Królewskich oraz materiały dotyczące katalogowania rękopisów, nadruków na ryzach, a także heraldyki śląskiej i niemieckiej. Maciej Szymczyk zgromadził kopie publikacji dotyczących rozwoju przemysłu celulozowo-papierniczego na obszarze dzisiejszej Polski, fotografie fabryk oraz wykazy maszyn papierniczych zainstalowanych na ziemiach polskich i dane statystyczne na temat papiernictwa.

Wiersze Szymborskiej w duszniczej piarni

W poniedziałkowe popołudnie 10 lutego w Muzeum zorganizowano spektakl poetycki *Przy winie*, na którym Anna Lutosławska (aktorka teatralna, pedagog, reżyser, a prywatnie przyjaciółka poetki) recytowała wiersze Wisławy Szymborskiej. Spektakl został przygotowany przez Muzeum Papiernictwa we współpracy z Urzędem Miasta i Ośrodkiem Kultury, Sportu i Turystyki w Dusznikach Zdroju

Maj

Otwarcie wystawy stałej *Historia papiernictwa światowego, polskiego i śląskiego*

Ekspozycja stała

23 maja miało miejsce bardzo ważne dla Muzeum Papiernictwa wydarzenie. Po trzyletnim remoncie piarni otwarto nową ekspozycję stałą, zatytułowaną *Historia papiernictwa światowego, polskiego i śląskiego*. Wystawa została przygotowana według scenariusza dra Józefa Dąbrowskiego, jej współautorką była Teresa Windyka, kierująca w Muzeum Działem Historii Papiernictwa. Oprawę plastyczną przygotował artysta plastyk Marek Mikulski. Na uroczyste otwarcie przybyło wielu gości, m.in. Marian Bara, Leszek Goetzendorf-Grabowski, reprezentujący Komisję Historyczną Stowarzyszenia Papierników Polskich, Stefan Libiszowski z redakcji „Przeglądu Papierniczego”, mgr inż. Janusz Michałowski – członek zarządu Zakładów Celulozy i Papieru w Świeciu,

prof. Ryszard Sroczyński, Richard Sedlaček – dyrektor Muzeum Papiernictwa w Wielkich Łosinach. Nie zabrakło również władz wojewódzkich, które reprezentował wojewoda wałbrzyski Henryk Gołębiewski, obecny był również burmistrz Dusznik Zdroju Grzegorz Średziński. Na wernisażu dyrektor Muzeum Bożena Makowska, nie ukrywając wzruszenia, podkreśliła rangę tego wydarzenia, podziękowała autorom wystawy oraz wszystkim osobom zaangażowanym w jej przygotowanie.

Wernisaż wystawy *Papirus – materiał piśmienniczy przed wynalezieniem papieru*

23 maja – 15 sierpnia

Otwarcie ekspozycji stałej obrazującej dzieje papiernictwa w dobie rękodzielniczej wytwórczości papieru połączono z wernisażem wystawy czasowej *Papirus – materiał piśmienniczy przed wynalezieniem papieru*. Jej komisarzem była Beata Dębowska z Działu Naukowo-Oświatowego, projekt i aranżację przygotowali plastycy: Andrzej Lękoś i William Kurtyka. Po oficjalnej części odbywającej się w Muzeum Józef Dąbrowski wygłosił w Dworku Chopina wykład pt. *Refleksje na temat Confirmatio z 1546 roku króla Zygmunta Starego*.

Konkurs *Moja przygoda w muzeum*

W maju pracownicy Działu Naukowo-Oświatowego zorganizowali warsztaty dla uczestników ogólnopolskiego konkursu *Moja przygoda w muzeum*, odbywającego się pod patronatem Ministerstwa Kultury i Sztuki, Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Muzeum Okręgowego w Toruniu. Dzieci i młodzież biorący udział w konkursie zwiedzali Muzeum i zapoznawali się z historią dusznickiego młyna, jak również z dziejami papiernictwa. Wizytę kończyli warsztatami czerpania papieru. Do konkursu przystąpiły 53 osoby, a do etapu ogólnopolskiego zakwalifikowało się 35 prac, z czego 5 prac przedstawiających Muzeum Papiernictwa zostało zakwalifikowanych na wystawę pokonkursową w Muzeum Okręgowym w Toruniu.

Posiedzenie Rady Muzealnej

24 maja odbyło się drugie posiedzenie Rady Muzealnej. Pod nieobecność Grzegorza Średzińskiego, pełniącego obowiązki przewodniczącego Rady, obradom przewodniczył jej wiceprzewodniczący dr Józef Dąbrowski. W czasie zebrania poruszone zostały kwestie dotyczące dalszego remontu papierni, zmiany ekspozycji stałej obrazującej historię techniki i technologii papierniczej oraz planu wystaw czasowych. Dyskutowany był także problem wydania przewodnika po Muzeum w wersji polsko- i obcojęzycznej.

Czerwiec

Odnaczenie Ministra Kultury dla Bożeny Makowskiej

W dniach 28–29 czerwca w Książu odbyła się ogólnopolska konferencja dyrektorów jednostek muzealnych i kierowników izb regionalnych PTTK. Na konferencji

dyrektor Muzeum Papiernictwa Bożena Makowska otrzymała przyznaną przez Ministra Kultury i Sztuki Złotą Odznakę za Opiekę nad Zabytkami. Nagrodę wręczył zastępca Generalnego Konserwatora Zabytków Franciszek Midura.

Sierpień

Otwarcie wystawy *Duszniki spojrzenie w przeszłość*

8 sierpnia – 18 września

Wystawa została przygotowana z prywatnych zbiorów fotograficznych Ryszarda Grzelakowskiego – prezesa Towarzystwa Miłośników Dusznik oraz ze zbiorów fotograficznych i bibliotecznych Muzeum Papiernictwa. Tematycznie obejmowała ona dwieście lat historii miasta.

Wrzesień

Plener *Ślady*

W sferze zainteresowań Muzeum Papiernictwa znalazła się współczesna sztuka papieru. W dniach 16–26 września odbył się międzynarodowy plener artystyczny *Ślady*. Został on zorganizowany przez Muzeum Papiernictwa we współpracy z World Crafts Council Polska. Do uczestniczenia w plenerze zaproszonych zostało piętnaścioro artystów z Polski, Niemiec, Francji, Holandii i Szwajcarii. Do Dusznik przyjechali między innymi: Marek Wagner, Sylwia Woźniak, Maria Diduch, Susan Traa. Na czas pleneru wstrzymano w Muzeum produkcję papieru, a stanowiska pracy czerpalników oddano do dyspozycji artystom. Motywem przewodnim tworzonych prac były „ślady” w szerokim znaczeniu, ślady cywilizacji, przeżyć, przyrody. Każdy artysta stworzył ich własną wizję. Twórcy biorący udział w plenerze zostawili w Muzeum po jednej ze swoich prac, przez co powstała kolekcja sztuki współczesnej. 25 września otwarta została wystawa poplenerowa, którą można było oglądać do końca roku.

Listopad

Dusznicka wystawa w Meinburgu w Niemczech

30 listopada – 6 stycznia

Niemieckie Heimatmuseum w Meinburgu zaprezentowało w swej galerii wystaw czasowych dusznicką ekspozycję *Papirus – materiał piśmienniczy przed wynalezieniem papieru*, której autorką była Beata Dębowska, pracująca w Dziale Naukowo-Oświatowym Muzeum Papiernictwa.

Piszą o papierni

W wydawnictwie Łódzkiego Towarzystwa Naukowego ukazał się artykuł Leszka Goetzendorfa-Grabowskiego *Dawne i współczesne dzieje młyna papierniczego w Dusznikach Zdroju*.

Grudzień

W dniach 5–6 grudnia w Dworku Chopina w Dusznikach Zdroju odbyła się współorganizowana przez Muzeum konferencja naukowa *Problemy humanizacji techniki w programach nauczania polskich wyższych uczelni technicznych*.

Wiosną 1997 roku dokończono w Muzeum remont holu. Jeszcze przed otwarciem wystawy stałej wykonano elewację zewnętrzną budynku, odmalowano ogrodzenie wokół papierni. W miesiącach letnich odmalowano pomieszczenie biurowe. Jesienią na posesji muzealnej wykonano zadaszenie nad urządzeniem do odwadniania celulozy, zagęszczarką do masy papierniczej, filtrem do wody zwłóknianej, sprowadzonych z Politechniki Łódzkiej.

Wydawnictwa:

Listy świętego Jana Bożego, Wydawnictwo Artystyczne U. Kurtiak i E. Ley, Koszalin 1996. Wydrukowano 1000 egzemplarzy na zlecenie Konwentu Bonifratrów w Łodzi.

Wyciąg ze statystyki za rok 1997

Ogólna liczba zwiedzających Muzeum Papiernictwa	43.740
Uczestnicy lekcji muzealnych	2.586
Bezpłatni zwiedzający	9.481
Indywidualne warsztaty czerpania papieru	491
Produkcja roczna papieru (w arkuszach)	83.611
Produkcja roczna galanterii (w sztukach)	10.583

1998

Maj

Otwarcie ekspozycji stałej *Historia techniki i technologii papiernictwa*

9 maja miało miejsce otwarcie drugiej części ekspozycji stałej pt. *Historia techniki i technologii papiernictwa*. Scenariusz wystawy przygotował kierownik Działu Papiernictwa Współczesnego – Maciej Szymczyk, aranżację plastyczną opracował Marek Mikulski z Opola. W ekspozycji zaprezentowano dzieje papiernictwa od wynalezienia maszyny papierniczej do czasów współczesnych. Pośród wielu eksponatów pokazanych na wystawie należy zwrócić uwagę na bogatą kolekcję urządzeń metrologicznych, egutery ze znakami wodnymi oraz model pierwszej maszyny papierniczej.

Helena i Joachim Tschacher *Trzy wymiary papieru*

9 maja – 19 lipca

Otwarcie ekspozycji stałej połączone zostało z wernisażem wystawy czasowej *Trzy wymiary papieru*, na której swoje prace prezentowali Helena i Joachim Tschacher z Maingurga (Niemcy). Artyści wcześniej pokazywali swoje prace w Niemczech, w Holandii, we Włoszech, w Danii, w Szwecji i na Łotwie. Helena Tschacher jest od 1997 roku dyplomowaną mistrzynią introligatorstwa. Jej mąż Joachim Tschacher urodził się w Dusznikach Zdroju, ukończył studia z rzeźby na Akademii Sztuk Pięknych w Monachium.

Czerwiec

Program *Kawa czy Herbata* promuje rękodzieło papiernicze

O świcie 19 czerwca z dusznickiej papierni nadawany był na żywo program *Kawa czy Herbata*, emitowany od poniedziałku do piątku w godzinach porannych na antenie telewizyjnej Jedyńki. W czasie emisji programu zaprezentowano wszechstronną działalność Muzeum Papiernictwa, jak również ważniejsze atrakcje Dusznik Zdroju.

Doktorat Macieja Szymczyka

Bardzo ważne wydarzenie dla Muzeum Papiernictwa miało miejsce 22 czerwca 1998 roku na Wydziale Historyczno-Pedagogicznym Uniwersytetu Opolskiego, gdzie kierownik Działu Papiernictwa Współczesnego Maciej Szymczyk obronił pracę doktorską, w związku z czym uzyskał tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie historii. Maciej Szymczyk zajął się badaniem dziejów śląskiego przemysłu papierniczego, czego owocem była praca pt. *Przemysł papierniczy na Śląsku od wprowadzenia maszynowej produkcji do 1945 roku*. Praca została napisana pod kierunkiem prof. dra hab. Józefa Długosza z Uniwersytetu Opolskiego.

Lipiec

Powódź w Dusznikach

W nocy z 22 na 23 lipca na ziemi kłodzkiej miała miejsce powódź. Dotknęła ona między innymi Duszniki i spowodowała zniszczenia w zabytkowym młynie papierniczym. Oryginalne XIX-wieczne maszyny zostały zatopione w błocie. Zalany został do wysokości 3,5 metra parter budynku. Nieodwracalnemu zniszczeniu uległy: drukarnia typograficzna i zecernia, czerpalnia papieru, magazyny surowców, wyrobów gotowych, materiałów reklamowych i informacyjnych, suszarnia papieru, pomieszczenia socjalne pracowników z wyposażeniem, kalander, stolarnia z maszynami, wyciągiem odpylającym, węzeł ciepłowniczy z układem rozliczeniowym. Drewniany budynek suszarni został podmyty co stworzyło niebezpieczeństwo jego zawalenia. W budynku murowanym zawilgoceniu uległo 100% ścian, do wymiany były tynki wewnętrzne, kanały technologiczne, rozdzielnia prądu, 550 metrów kwadratowych posadzki. Na posesji Muzeum woda wy-

myła powierzchnie asfaltowe, zalaniu uległ sklep muzealny oraz warsztat mechaniczny z urządzeniami. Z Muzeum wywieziono 40 ciężarówek mułu i błota, wraz ze zniszczonym dobytkiem. Z powodu powodzi Muzeum poniosło ogromne straty. W samych magazynach szkody oszacowano na 90 tys. złotych, w urządzeniach – na 346 tys. złotych, w budynkach na ok. 13 tys. złotych. Przy usuwaniu skutków powodzi pomagało pracownikom Muzeum wojsko z jednostki piechoty górskiej w Kłodzku i żołnierze wojsk nadwiślańskich z Katowic. Na usuwanie skutków powodzi Muzeum otrzymało od ministerstwa 500 tys. złotych, uzyskało także wsparcie finansowe z różnych instytucji, zakładów papierniczych (takich jak International Paper Kwidzyn – 10.000 zł, Frantschach Świecie S.A. Świecie – 10.000 zł, Fabryka Papieru w Piechowicach – 10.200,42 zł) i od osób prywatnych.

Powódź uniemożliwiła organizację obchodów 30-lecia Muzeum Papiernictwa, które miały się odbyć 26 lipca. Z powodu zniszczeń powodziowych Muzeum zostało zamknięte dla zwiedzających do 11 sierpnia.

Wrzesień

Kongres IPH w Porto

W dniach 11–21 września Teresa Windyka wzięła udział w Kongresie IPH w Porto w Portugalii. Wygłosiła tam referat pt. *Sztambuch – próba syntezy*. W czasie obrad przedstawione zostały także informacje ukazujące zniszczenia, jakie w duszniczej pielni wyrządziła lipcowa powódź.

Październik

30-lecie Muzeum Papiernictwa

1 października odbyły się planowane na lipiec jubileuszowe obchody 30-lecia Muzeum Papiernictwa. W czasie uroczystości doceniona została praca i osiągnięcia w dziedzinie kultury takich osób, jak: Bożena Makowska, Anna Stefaniszyn, Józef Dąbrowski, Leszek Goetzendorf-Grabowski. Otrzymali oni od zastępcy Dyrektora Wydziału Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Wałbrzychu Andrzeja Gwiazdy odznaczenia Ministra Kultury i Sztuki „Zasłużony działacz kultury”. Dyrektor Muzeum Bożena Makowska w swoim wystąpieniu podsumowała dotychczasową działalność Muzeum, przybliżyła sylwetki wcześniejszych dyrektorów placówki i ich działalność.

Otwarcie wystawy fotograficznej *Powódź, lipiec 1998 – obraz zniszczeń i tragedii ludzkich*

1 października 1998

Ekspozycja przedstawiała straty spowodowane w 1998 r. przez powódź na ziemi kłodzkiej. Jej autorami byli: Beata Dębowska, Maciej Szymczyk i Piotr Zilbert. Wystawa była czynna do końca lutego 1999 r.

Wyciąg ze statystyki za rok 1998

Ogólna liczba zwiedzających Muzeum Papiernictwa	33.444
Uczestnicy lekcji muzealnych	862
Bezpłatni zwiedzający	7.583
Indywidualne warsztaty czerpania papieru	488
Produkcja roczna papieru (w arkuszach)	53.148
Produkcja roczna galanterii (w sztukach)	9.303

1999**Styczeń****Muzeum jednostką kultury Samorządu Województwa Dolnośląskiego**

Z dniem 1 stycznia, w związku z reformą administracyjną Polski, organizatorem prowadzącym duszniczką placówkę muzealną stał się Samorząd Województwa Dolnośląskiego.

Kwiecień**Otwarcie wystawy *Pieniądz zastępczy na Śląsku 1914–1924*****kwiecień – lipiec**

Wystawa została przygotowana ze zbiorów Janusza Siemienasa z Ząbkowic Śląskich. Pieniądze zastępcze emitowane były jako środki płatnicze – w celu złagodzenia trudności powstałych w wyniku niewłaściwej polityki monetarnej państwa – przez nieupoważnionych do tego wystawców (instytucje samorządowe, przedsiębiorstwa państwowe). Komisarzem wystawy był Maciej Szymczyk, opracowaniem graficznym zajęła się Mirosława Bernat.

Maj

Muzeum Papiernictwa przekazało firmie Konstans oddział muzealny w Jeziornie (w związku z reformą administracyjną duszniczkę Muzeum podporządkowano Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Dolnośląskiego, który nie mógł finansować instytucji w województwie mazowieckim).

Czerwiec**Nagroda dla Muzeum w prestiżowym konkursie za wystawę stałą**

Muzeum Papiernictwa otrzymało główną nagrodę Ministra Kultury i Sztuki w najbardziej prestiżowym w Polsce *Konkursie na Najciekawsze Wydarzenie Muzealne Roku 1998* za stałą ekspozycję *Historia techniki i technologii papiernictwa*

XIX i XX w. Wręczenie nagród odbyło się 30 czerwca w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie. W uroczystości uczestniczyli dyr. Bożena Makowska i autor wystawy Maciej Szymczyk.

Lipiec

W dusznickiej papierni ponownie czerpią papier

3 lipca miało miejsce uroczyste otwarcie wyremontowanej po powodzi czerpalni papieru. Zakończenie trwających prawie rok prac remontowych umożliwiło wznowienie ręcznej produkcji papieru, co niewątpliwie ucieszyło turystów odwiedzających Muzeum oraz odbiorców dusznickich wyrobów papierniczych. W uroczystościach wzięli udział między innymi prof. Jan Waszkiewicz – Marszałek Województwa Dolnośląskiego, przedstawiciele władz miasta Duszniki Zdrój, delegacje zakładów papierniczych wspierających finansowo remont, dyrekcja i pracownicy Muzeum. Natomiast 8 lipca dusznicki młyn papierniczy odwiedził Jacek Weiss – podsekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Sztuki.

Jubileusz Muzeum Papiernictwa

W lipcu 1998 r. powódź skutecznie uniemożliwiła uroczyste obchody 30-lecia Muzeum Papiernictwa, dlatego też w 25 lipca 1999 r. odbyły się obchody 31 rocznicy otwarcia dusznickiej papierni dla zwiedzających. W programie przewidziano nieodpłatne zwiedzanie ekspozycji. Przybyłych w tym dniu gości o pełnych godzinach oprowadzał przewodnik muzealny. Przygotowano również 50 pamiątkowych certyfikatów dla zwiedzających.

Sierpień

Otwarcie wystawy *Międzynarodowe Triennale Grafiki – Szlakiem Festiwalu sierpień – wrzesień*

Na wystawie zaprezentowano 50 prac zgłoszonych na triennale grafiki w Krakowie. Były to prace artystów m.in. z Japonii, Tajlandii, Kanady i USA. Współorganizatorem ekspozycji, oprócz Muzeum, było Stowarzyszenie Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie.

Wrzesień

200-lecie powstania pierwszej maszyny papierniczej

W dniach 16–20 września przedstawiciele Muzeum Papiernictwa uczestniczyli w międzynarodowej konferencji papierników w Berlinie. Spotkanie poświęcone było 200-leciu powstania pierwszej maszyny papierniczej, którą skonstruował Luis Nicola Robert w 1798 r.

Grudzień

Wystawa *Śląskie tradycje kart do gry*

grudzień 1999 – styczeń 2000

Autorem wystawy był Rainer Sachs, a ze strony Muzeum jej organizacją zajęła się Teresa Windyka, kierownik Działu Historii Papiernictwa. Na wystawie zaprezentowano 40 zestawów śląskich kart do gry, pochodzących z XVI–XX w. Całość uzupełniono publikacjami dotyczącymi gier karcianych oraz urządzeniami służącymi do produkcji kart.

Wyciąg ze statystyki za rok 1999

Ogólna liczba zwiedzających Muzeum Papiernictwa	37.432
Uczestnicy lekcji muzealnych	2.677
Bezpłatni zwiedzający	3.206
Produkcja roczna papieru (w arkuszach)	59.910
Produkcja roczna galanterii (w sztukach)	9.801

2000

Styczeń

Ferie w Muzeum

Z myślą o turystach spędzających ferie na ziemi kłodzkiej Muzeum Papiernictwa przygotowało specjalną ofertę. Od 25 stycznia do 25 lutego wszyscy indywidualni zwiedzający mogli wziąć udział w warsztatach czerpania papieru, które prowadzili pracownicy Działu Naukowo-Oświatowego.

Marzec

Muzeum wydało drukiem książkę *Śląskie papiernictwo w okresie industrializacji kapitalistycznej* – najważniejsze opracowanie naukowe Działu Papiernictwa Współczesnego. Książka, będąca zmodyfikowaną wersją rozprawy doktorskiej Macieja Szymczyka, szczegółowo przedstawia historię papiernictwa na Śląsku od lat 30. XIX w. do 1945 r.

Kwiecień

Spotkanie z posłem Czesławem Pogodą

3 kwietnia w hotelu Sonata w Dusznikach odbyło się spotkanie z posłem Czesławem Pogodą, który przyjechał na zaproszenie Ryszarda Grzelakowskiego – prezesa Towarzystwa Miłośników Dusznik. Na spotkaniu obecni byli rów-

niez dyrektor Bożena Makowska i kilku pracowników Muzeum Papiernictwa. Podczas rozmów zaprezentowane zostały zdjęcia mieszkańców Dusznik z końca XIX w.

Maj

Papierowy szlak Marii Diduch w Dusznikach Zdroju

maj – wrzesień

Ze względu na prowadzony w budynku papierni remont popowodziowy, wernisaż wystawy odbył się w salach Fundacji Międzynarodowych Festiwalu Chopinowskich. Zanim wystawa zawitała do Dusznik, można ją było obejrzeć w jednej z krakowskich galerii. Maria Diduch uczestniczyła w 1997 r. w plenerze dusznickim *Ślady* i jest artystką, którą każdego roku można spotkać na warsztatach artystycznych w Muzeum Papiernictwa.

Wyróżnienie dla Muzeum Papiernictwa

Wydarzenie niezwykle ważne dla dusznickiego Muzeum miało miejsce 17 maja. Na Zamku Królewskim w Warszawie odbyło się wręczenie nagród w konkursie Sybilla 1999 roku. W imieniu Muzeum Papiernictwa wyróżnienie odebrała jego dyrektor Bożena Makowska. Wyróżnienie zostało przyznane w kategorii „Dokonania z zakresu organizacji” – za usuwanie skutków powodzi.

Otwarcie wystawy *Kudowa Zdrój*

26 maja w kudowskiej pijalni wód odbył się wernisaż wystawy *Kudowa Zdrój*. Ekspozycja została zaprezentowana w cyklu Zdroje w ramach II Kłodzkich Spotkań Muzealnych. Wystawę przygotował kierownik Działu Papiernictwa Współczesnego dr Maciej Szymczyk.

Czerwiec

Marszałek Płażyński zwiedza dusznicką papiernię

23 czerwca Muzeum odwiedził Marszałek Sejmu RP Maciej Płażyński wraz z rodziną i starostą kłodzkim Dariuszem Mikosą. W czasie wizyty goście własnoręcznie czerpali papier.

Dni Dolnego Śląska w Strasburgu

Od 26 do 30 czerwca w Strasburgu obchodzono Dni Dolnego Śląska. Na imprezie obecne było również Muzeum Papiernictwa, które prezentowało walory Dusznik Zdroju i młyna papierniczego. Na specjalnie przygotowanym stanowisku Anna Stefaniszyn pokazywała technikę ręcznego wyrobu papieru.

Złoty Pierścień niemieckich papierników dla Bożeny Makowskiej

Podczas obrad Międzynarodowego Kongresu Niemieckiego Stowarzyszenia Papierników w Baden-Baden wręczono Bożenie Makowskiej, dyrektor Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju, nagrodę *Złoty Pierścień*. Nagroda ta jest przyznawana od 1963 r. przez Niemieckie Stowarzyszenie Papierników ludziom zasłużonym dla historii papiernictwa na całym świecie. Uroczystość odbyła się 28 czerwca.

Sierpień

Wystawa *Duszniki Zdrój*

5 sierpnia w dusznickiej pijalni wód miało miejsce otwarcie wystawy *Duszniki Zdrój*, opracowanej przez Piotra Sasima, kierownika Działu Historii Dusznik Zdroju. Ekspozycja została przygotowana w cyklu Zdroje w ramach II Kłodzkich Spotkań Muzealnych.

Wrzesień

Otwarcie wystawy w Kwidzynie

wrzesień – grudzień

W Kwidzynie zaprezentowano wystawy: *Dzieje papiernictwa*, *Ludzie celulozy* oraz *Kwidzyn zapomniany. Życie codzienne Kwidziniaków na przełomie XIX i XX wieku*. Był to wspólny projekt Muzeum Zamkowego w Kwidzynie, Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju, Muzeum Historyczno-Etnograficznego w Chojnicach oraz firmy International Paper – Kwidzyn S.A. Część dotycząca dziejów papiernictwa została przygotowana przez pracowników dusznickiego Muzeum – Teresę Windykę i Macieja Szymczyka. W ramach ekspozycji przedstawiono zdjęcia, plansze i eksponaty obrazujące rozwój techniki i technologii papierniczej.

Listopad

Wystawa grafiki Johanna Wüstena w Muzeum Papiernictwa

listopad 2000 – styczeń 2001

Od listopada 2000 do stycznia 2001 r. w Muzeum zaprezentowane zostały prace niemieckiego artysty Johanna Wüstena (1896–1943), malarza, ceramika, grafika. Wystawa prac artysty przygotowana została ze zbiorów Kulturhistorisches Museum w Görlitz we współpracy z Rainerem Sachsem. Do Dusznik przyjechała z Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu. Kuratorem wystawy była Teresa Windyka. Podczas wernisażu nastąpiło także uroczyste zakończenie prac remontowych prowadzonych w budynku Muzeum po powodzi z lipca 1998 r. Gości z przebiegiem remontów zapoznał Maksymilian Gutfreund, inspektor nadzoru budowlanego. W ramach przeprowadzonych prac wyremontowano przyziemie zabytkowej suszarni. Remont objął wymianę i wzmocnienie fragmentów fundamentów, wykonanie drenażu wokół

budynku, wymianę części podwalin, ocieplenie i uzupełnienie ścian zewnętrznych. Konserwacji i wzmocnieniu poddano drewniane elementy konstrukcji. Usunięto spod budynku suszarni zalegający tam po powodzi muł i zastąpiono go gruntem nie-nasiąkliwym. We wszystkich pomieszczeniach wykonano nowe podłogi (drewniane i terakotowe). Odnowiono również węzeł sanitarny. W pomieszczeniach socjalnych wykonano nowe ścianki działowe, wstawiono nową stolarkę drzwiową i okienną, wymianie poddano instalację elektryczną, grzewczą i antywłamaniową. Wykonano również prace konserwatorskie na poddaszu, zaimpregnowano też drewniane części elewacji. Na zewnątrz odwodniono teren i ułożono nową nawierzchnię z kostki granitowej. Zadbano o aranżację zieleni, wymieniono oświetlenie zewnętrzne, dodatkowo zainstalowano nocną iluminację budynku. Na dziedzińcu można też oglądać plenerową ekspozycję wielkogabarytowych zabytkowych urządzeń i maszyn papierniczych.

Grudzień

Wystawa malarstwa Franza Heigla

grudzień 2000 – styczeń 2001

W sali im. Jana Webera w siedzibie Fundacji Międzynarodowych Festiwalu Chopinowskich w Dusznikach Zdroju odbył się wernisaż wystawy *Franz Heigel – malarz śląskiego baroku*. Wystawę dzieł tego śląskiego artysty przygotowało Muzeum Papiernictwa wraz z Rainerem Sachsem i Fundacją Międzynarodowych Festiwalu Chopinowskich.

Wyciąg ze statystyki za rok 2000

Ogólna liczba zwiedzających Muzeum Papiernictwa	37.258
Uczestnicy lekcji muzealnych	3.374
Bezpłatni zwiedzający	3.115
Indywidualne warsztaty czerpania papieru	284

2001

Styczeń

Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych w służbie Rzeczypospolitej

styczeń – marzec

Od 19 stycznia do 31 marca prezentowano w Muzeum wystawę czasową pt. *Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych w służbie Rzeczypospolitej*. Wystawa została przygotowana przez pracowników PWPW S.A., jej komisarzem był Zygmunt K. Jagodziński, a koordynatorem ze strony Muzeum Maciej Szymczyk.

Zwiedzającym przedstawiono dokonania i dorobek PWPW na przestrzeni osiemdziesięciu lat jej istnienia. Na ekspozycji można było zobaczyć między innymi oryginalne historyczne banknoty, znaczki, matryce do wytłaczania znaków na sitach eguterowych oraz materiały i narzędzia zecerskie.

Kwiecień

Wystawa malarstwa naiwnego Elisabeth Munker-Hanke

kwiecień – maj

20 kwietnia w Muzeum miał miejsce wernisaż czasowej wystawy pt. *Muszę to opowiadać. Naiwne malarstwo Elisabeth Munker-Hanke*.

Warsztaty czerpania papieru w Starostwie Kłodzkim

Starostwo Powiatowe w Kłodzku zaprosiło Muzeum Papiernictwa do przeprowadzenia prelekcji poświęconej dziejom papiernictwa, połączonej z warsztatami czerpania papieru dla uczniów szkół kłodzkich. Spotkanie to odbyło się w ramach cyklicznej imprezy Prezentacje miesiąca. Całość poprowadził 24 kwietnia Jan Bałchan z Działu Naukowo-Oświatowego.

Maj

Sukces Muzeum w Konkursie MKiDN – Sybilla 2000

Za wystawę *Dzieje papieru i papiernictwa*, prezentowaną w Kwidzynie, Muzeum Papiernictwa i Muzeum Zamkowe w Malborku otrzymały wyróżnienie.

Czerwiec

Pokazowe warsztaty czerpalnicze w Kłodzku i Toruniu

Przedstawiciele Muzeum: Anna Stefaniszyn oraz Jadwiga Janicka w sobotę 17 czerwca prowadziły pokazowe warsztaty czerpania papieru podczas festynu „Żyj bezpiecznie” w Kłodzku, na który Muzeum zostało zaproszone przez Starostwo Powiatowe. Oprócz własnoręcznego wyrobu papieru, każdy zwiedzający duszniczkie stoisko mógł nabyć wyroby z papieru czerpanego. Podobna prezentacja miała miejsce 24 czerwca w Muzeum Okręgowym w Toruniu.

Lipiec

Maria Komorowska *Czerpane światłem*

lipiec – sierpień

Wystawą warszawskiej artystki Marii Komorowskiej *Czerpane światłem* Muzeum zainaugurowało coroczne wystawy sztuki papieru w miesiącach letnich. Wernisaż wystawy odbył się 1 lipca.

Sierpień

Kongres IAPMA i Święto Papieru

Od 2 do 8 sierpnia w Muzeum Papiernictwa zorganizowano XIV Międzynarodowy Kongres IAPMA – International Association of Hand Papermakers and Paper Artists. Organizacja ta zrzesza papierników oraz artystów tworzących w papierze z całego świata. Przygotowanie kongresu było dużym wyzwaniem dla Muzeum. Znaczącą pomoc w jego realizacji służył Joachim Tschacher, wicedyrektor tej organizacji. Tschacher urodził się w Dusznikach Zdroju. Wraz z żoną kilka lat wcześniej prezentował w Muzeum Papiernictwa swoje prace. Przez cały czas trwania imprezy uczestnicy mieli dostęp do muzealnej czerpalni, gdzie mogli wykonywać ręcznie papier. Goście kongresu część swoich prac pozostawili w Muzeum.

Kongres obradował w Dworku Chopina, ale oprócz tego odbywały się imprezy towarzyszące. 4 sierpnia w siedzibie Fundacji Festiwalu Chopinowskich odbył się wernisaż wystawy walizkowej *Rozłożone, rozwinięte, rozpakowane*. Jeszcze tego samego dnia wieczorem w Polanicy Zdroju odbył się pokaz mody papierowej *Papierowa Sfera*, przygotowany przez studentów z Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi. Na pokazie można było między innymi zobaczyć modelki w sukniach z układanych na mokro kształtek od jajek czy w płaszczu z papieru pakowego.

W trzecim dniu Kongresu IAPMA, 5 sierpnia, po raz pierwszy zorganizowano na dziedzińcu Muzeum imprezę plenerową pod hasłem *Święto Papieru*. Turyści mogli własnoręcznie wyczerpać papier, obserwować pracę kowala, szlifierza kryształu. Na festynie obecnych było wielu artystów tworzących w papierze, których dzieła można było zakupić. Zwiedzającym oferowano w sprzedaży mały „zestaw do samodzielnego czerpania papieru”, ręcznie zdobioną ceramikę. Prezentowano również wydawnictwa promujące sztukę papieru. O jedzenie zadbał skansen w Pstrążnej, serwujący gościom „chłopskie jadlo”. W ogrodzie Muzeum można było obserwować instalację przygotowaną przez niemiecką artystkę Hiltrud Schafer. „Zasadziła” ona w ziemi kilkadziesiąt obcojęzycznych książek. Uczestnicy kongresu mogli wysłuchać koncertu fortepianowego w wykonaniu Michała Szczepańskiego. W czasie pożegnalnej kolacji zorganizowano aukcję prac artystycznych. Dochód z aukcji przeznaczony był dla członków IAPMA znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Artyści biorący udział w kongresie przygotowali własne dossier, które pozostało w Muzeum, stanowiąc cenny zbiór informacji. Na kongres przyjechało 120 osób z różnych krajów: z Brazylii, Korei, Izraela i Niemiec.

Wystawa rysunków Marty Działochy

sierpień – wrzesień

15 sierpnia w Muzeum miał miejsce wernisaż wystawy rysunków Marty Działochy, zatytułowanej *Władczyni fantazji*. Artystka jest absolwentką Akademii

Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Dusznicą wystawę zorganizowało Muzeum Papiernictwa wraz z Fundacją Międzynarodowych Festiwalu Chopinowskich.

Wrzesień

Targi „Natura Sanat” w Polanicy Zdroju

W dniach 7–9 września Anna Stefaniszym, Agata Daniel i Jan Bałchan reprezentowali Muzeum na targach „Natura Sanat” w Polanicy Zdroju.

Wystawa grafik Mario Derry

wrzesień – listopad

Od 29 września do 30 listopada w Muzeum można było oglądać wystawę czasową *Grafiki wybrane* Mario Derry. Autor prac urodził się w 1954 roku w Gernsheim. Ukończył studia na Wydziale Grafiki Użytkowej w Mannheim oraz Sztuki Rzemiosła w Mainz. Tworzy głównie grafiki artystyczne. Mario Derra prezentował swoje prace na wielu wystawach, m.in. w Pekinie, Frankfurtie i Bukareszcie.

Korpus dyplomatyczny w Dusznikach Zdroju

Duszniccy kurort odwiedzili dyplomaci (ambasadorowie i chargés d'affaires, łącznie 72 osoby) z różnych krajów świata, akredytowani w Polsce. W programie wizyty przewidziano zwiedzanie Muzeum Papiernictwa. Gości z historią duszniczej papierni zaznajomił dr Maciej Szymczyk.

Wyciąg ze statystyki za rok 2001

Ogólna liczba zwiedzających Muzeum Papiernictwa	43.909
Uczestnicy lekcji muzealnych	6.427
Bezpłatni zwiedzający	2.129
Indywidualne warsztaty czerpania papieru	1.176
Produkcja roczna papieru (w arkuszach)	106.185

2002

Marzec

Promocja Muzeum na targach w Toruniu i Opolu

Od 1 do 3 marca Muzeum promowało swoją działalność na targach reklamy i upominków „Gadżet 2002” w Toruniu, a w terminie 8–10 marca pracownicy duszniczej papierni prezentowali swoje wyroby na II Międzynarodowych Targach Turystyki, Sportu i Wypoczynku „W Stronę Słońca” w Opolu.

Kwiecień

Nowa wystawa czasowa Marmurki zakłete w papierze. Wzorzyste papiery introligatorskie Stefana Szczerbińskiego.

kwiecień – lipiec

15 kwietnia w Muzeum otwarto wystawę czasową *Marmurki zakłete w papierze. Wzorzyste papiery introligatorskie Stefana Szczerbińskiego*. W czasie wernisażu odbył się pokaz barwienia papierów, prowadzony przez Jacka Tomaszewskiego, wykładowcę z Katedry Konserwacji i Restauracji Starych Druków i Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Po pokazie goście mogli sami spróbować barwienia papierów. Sponsorem wystawy byli: firma Antalis Poland Sp. z o.o. oraz Urząd Miejski w Dusznikach Zdroju. Wystawę przygotowała Teresa Windyka, kierownik Działu Historii Papiernictwa.

Stefan Szczerbiński (1892–1972) był krakowskim introligatorem, wytwórcą papierów wzorzystych. Na wystawie oprócz prac Szczerbińskiego zaprezentowano narzędzia wykorzystywane w introligatorstwie, eksponaty obrazujące dzieje barwienia i zdobienia papieru. Na wernisażu obecne były córki introligatora, które na potrzeby ekspozycji udostępniły prace Szczerbińskiego pochodzące z prywatnej kolekcji.

Marmurkom zakłętym w papierze... towarzyszyła ekspozycja przedstawiająca dokonania pracowników i studentów ASP w zakresie konserwacji i restauracji papierów barwnych. W dniach 16–18 kwietnia prowadzono bezpłatne warsztaty, w czasie których można było zapoznać się z tajnikami barwienia papieru. W warsztatach wzięli udział pracownicy archiwów i bibliotek.

Czerwiec

Targi w Prudniku

W dniach 7–9 czerwca Anna Stefaniszyn wzięła udział w V Wystawie Twórców Ludowych i Rzemiosła Artystycznego pogranicza polsko-czeskiego w Prudniku. Na wystawie można było zobaczyć twórczość ludową ponad 210 artystów z Polski i z zagranicy.

Dolnośląski Klucz Sukcesu dla Muzeum

Muzeum stanęło do konkursu o Dolnośląski Klucz Sukcesu. Nagroda ta przyznana została przez Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Dolnego Śląska już po raz szósty. Uroczyste rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło 6 czerwca w Bolesławieckim Ośrodku Kultury. Muzeum zwyciężyło w kategorii „Najlepsza instytucja kultury, inicjatywa kulturalna lub edukacyjna”. Klucz Sukcesu odebrała Anna Stefaniszyn.

Sierpień

Obiekty i ich tajemnice Aurelii Mandziuk-Zajączkowskiej

sierpień

1 sierpnia w Muzeum otwarto wystawę sztuki papieru *Obiekty i ich tajemnice Aurelii Mandziuk-Zajączkowskiej*. Artystka związana jest z Łodzią, gdzie ukończyła tamtejszą Akademię Sztuk Pięknych.

II Święto Papieru

18 sierpnia już po raz drugi na dziedzińcu Muzeum miał miejsce festyn „Święto Papieru”. W czasie imprezy goście mogli własnoręcznie wykonać papier, zapoznać się z jedną z technik barwienia papieru – marmurkowaniem, introligatorstwem czy wybijaniem suchych pieczęci. Oprócz tego każdy mógł posmakować prawdziwego chleba ze smalcem i skwarkami ze skansenu w Pstrążnej. Dużym zainteresowaniem cieszyły się zapachowe świeczki w łupinach orzechów oraz domowe ozdoby wykonane z drutu.

Wrzesień

Otwarcie wystawy *Makulatura – surowiec XXI wieku*

wrzesień 2002 – kwiecień 2003

Od 14 września 2002 do kwietnia 2003 r. w Muzeum można było oglądać wystawę edukacyjną *Makulatura – surowiec XXI wieku*. Scenariuszem i realizacją ekspozycji zajął się Maciej Szymczyk. Na wystawie eksponowane były przedmioty funkcjonujące w naszym życiu codziennym, np. meble w całości wykonane z papieru makulaturowego. Pokazano m.in. bony wydawane w latach 80. XX w. za oddaną do skupu makulaturę. Wystawie towarzyszyły również makulaturowe maskotki, które przygotowały uczennice dusznickiego gimnazjum: Anna Rokita, Urszula Gut, Monika Leszczak i Monika Jasiewicz. Ekspozycji towarzyszyły warsztaty ekologiczne. Uczestnicy tych warsztatów rozwłókniali makulaturę na masę papierniczą, a następnie własnoręcznie czerpali z niej papier. Muzeum poprzez tę wystawę włączyło się w podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa. Projekt był finansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz organizacje odzysku i firmy recyklingowe.

Październik

Prelekcja dra Macieja Szymczyka

15 października dr Maciej Szymczyk wygłosił wykład na temat *Historii przemysłu papierniczego w rejonie Głucholaz w 100 rocznicę powstania zakładu przy ul. Andersa*. Prelekcja odbyła się w Bibliotece Publicznej w Głucholazach.

Targi „Natura Sanat” w Polanicy Zdroju

Muzeum gościło na 9 edycji targów „Natura Sanat” w Polanicy Zdroju.

Renowacja elewacji dusznickiej papierni

W Muzeum przystąpiono do remontu elewacji budynku. Pieniądze na remont przekazał Urząd Marszałkowski w ramach dotacji celowej Ministerstwa Kultury. Remont nadzorował inż. arch. Maksymilian Gutfreund, który już wcześniej współpracował z Muzeum przy remoncie popowodziowym. Udało się odtworzyć historyczny wygląd elewacji. Papiernia jeszcze przed II wojną światową była bogato zdobiona. Remont przeprowadziła firma Usługi Ogólnobudowlane Stanisława Tomaszewskiego. Autorką projektu kolorystyki elewacji była Anna Kościów ze Świdnicy. Przygotowując projekt elewacji, korzystano z materiałów archiwalnych i odkrywki na elewacji. Zdecydowano, że podstawowymi kolorami elewacji będą barwy jasnobezowa i czerwona – zbliżone do używanej w XVII i XVIII w. czerwieni żelazowej.

Wyciąg ze statystyki za rok 2002

Ogólna liczba zwiedzających Muzeum Papiernictwa	44.283
Uczestnicy lekcji muzealnych	7.381
Bezpłatni zwiedzający	2.077
Indywidualne warsztaty czerpania papieru	1.801

2003

Styczeń

Konkurs wiedzy ekologicznej

24 stycznia rozstrzygnięto konkurs towarzyszący wystawie *Makulatura – surowiec XXI wieku*, którą można było oglądać w Muzeum od września 2002 r. Konkurs składał się z dwóch części. W pierwszej, dotyczącej wiedzy ekologicznej, uczniowie musieli przygotować pisemne wypracowanie inspirowane tematyką wystawy. W drugim etapie młodzież przygotowała prace plastyczne o tematyce ekologicznej. Konkurs przeprowadzono w dwóch kategoriach: dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Wzięły w nim udział dzieci ze Szkoły Podstawowej w Dusznikach Zdroju, Szkoły Podstawowej nr 1 w Boguszowie-Gorcach i Gimnazjum Publicznego w Dusznikach Zdroju. W konkursie wiedzy ekologicznej zwyciężył Mateusz Jeziorny ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Boguszowie-Gorcach. W kategorii uczniów gimnazjalnych w tym samym konkursie zwyciężyła Jaśmina Mularska z Publicznego Gimnazjum w Dusznikach. W konkursie plastycznym przyznano dwa pierwsze miejsca uczniom Szkoły Podstawowej nr 1 w Boguszowie-Gorcach: Patrycji Kantorowskiej i Kasi Maciaszek. W kategorii gimnazjalistów pierwsze miejsce zdobyli uczniowie dusznickiego gimnazjum Mateusz Szwajca i Wojtek Wesołowski. Wręczenie nagród odbyło się w Muzeum Papiernictwa. Nagrody (książki) ufundowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu – wręczyła dyrektor Muzeum Bożena Schweizer-Makowska. Po oficjalnej części uczniowie obejrzeli film *Niezwykłe muzea* oraz wystawę prac plastycznych.

Marzec

Warsztaty dla muzealników w Łąncucie

Od 27 marca do 1 kwietnia dyrektor Muzeum Bożena Schweizer-Makowska oraz kierownik Działu Naukowo-Oświatowego Jan Bałchan brali udział w warsztatach szkoleniowych dla muzealników *Z herbem w tle*. Warsztaty odbywały się w Zamku w Łąncucie, a przygotowane zostały przez Pracownię Działalności Muzealnych Zamku Królewskiego w Warszawie oraz Muzeum-Zamek w Łąncucie.

Kwiecień

Nowy sklep-galeria w Muzeum Papiernictwa

Od 1 kwietnia Muzeum Papiernictwa zaprasza do nowo otwartego sklepu muzealnego, który na dziedzińcu muzealnym został wkomponowany w wiatę stojącą tam od lat 70. Formę architektoniczną sklepu przygotował Maksymilian Gutfreund. Wystrój opracowała Aleksandra Staniszevska z Polanicy Zdroju, a aranżację przestrzeni handlowej Elżbieta Wernio, plastyczka z Wrocławia. W sklepie można zakupić pamiątki z papieru czerpanego wyprodukowanego w Muzeum (papeterie, kartki okolicznościowe z komponentami lub kompozycjami kwiatowymi) oraz mapy, informatory turystyczne, widokówki, publikacje naukowe związane z historią papieru.

Wystawa *O Świcie Zakwitł Czarny Ocean*

kwiecień – czerwiec

Od 26 kwietnia do 29 czerwca w Muzeum prezentowana była wystawa *O Świcie Zakwitł Czarny Ocean*, na której przedstawiono grafiki prof. Przemysława Tyszkiewicza. Artysta urodził się we Wrocławiu, gdzie studiował w PWSSP. Dyplom z projektowania graficznego zdobył u prof. Jana Jaromira Aleksiuina, a z grafiki artystycznej u prof. Haliny Pawlikowskiej. Przemysław Tyszkiewicz prowadzi Pracownię Grafiki Artystycznej w Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Uprawia grafikę warsztatową w technikach druku wklęsłego (miedzioryt, akwafort, akwatinta). Oficjalne otwarcie wystawy odbyło się 10 maja. Wystawie towarzyszyły trzydniowe warsztaty graficzne prowadzone przez autora prac i jego studentów. Prezentowali oni na warsztatach różne techniki graficzne: akwafortę, akwatintę, suchą igłę, miedzioryt i linoryt.

Maj

Nagrody Ministra Kultury dla Muzeum Papiernictwa

18 maja 2003 roku na Zamku Królewskim w Warszawie wręczono nagrody w konkursie na Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla 2002. Aż dwie wystawy przygotowane przez pracowników Muzeum Papiernictwa zostały docenione przez jury konkursu. Wystawa *Marmurki zakłęte w papierze. Wzorzyste papiery intrologatorskie*

Stefana Szczerbińskiego, przygotowana przez Teresę Windykę, otrzymała drugą nagrodę w kategorii „Wystawy przyrodnicze, techniczne i medyczne”. Wyróżnienie w kategorii „Programy edukacyjne, promocyjne i oświatowo-wychowawcze” otrzymała wystawa *Makulatura – surowiec XXI wieku*, przygotowana przez Macieja Szymczyka. Celem konkursu jest uhonorowanie najciekawszych inicjatyw muzealnych, zarówno wystawienniczych i naukowych, jak i promocyjnych, oświatowych i organizacyjnych. Nagrody wręczali premier Leszek Miller i minister kultury Waldemar Dąbrowski.

Pokazowe warsztaty czerpania papieru w Szczytnej i Gdańsku

W maju Muzeum zaprezentowało pokaz czerpania papieru na festynie unijnym w Szczytnej oraz na obchodach Dnia Drukarza w Gdańsku.

Lipiec

III Święto Papieru

W dniach 19–20 lipca na dziedzińcu papierni odbył się festyn „Święto Papieru”. Impreza zbiegła się z 35 rocznicą istnienia Muzeum Papiernictwa. W czasie festynu goście mogli własnoręcznie zaczerpnąć arkusze papieru ze znakiem wodnym oraz wykonać kartki z kompozycjami kwiatowymi. Na warsztatach z marmurkowania można było stworzyć przy pomocy farb drukarskich oryginalnie zabarwione papiery ozdobne. Zaprezentowano również replikę prasy Gutenberga oraz urządzenia metrologiczne. Odbywały się pokazy kaligrafii, drzeworytu, grawerowania szkła, odlewania pieczęci z laku. Goście mogli również zakupić wybite specjalnie z okazji święta okolicznościowe medale wykonane przez mincerzy. Prezentowana była także biżuteria papierowa, prace artystki Marii Diduch oraz dzieła z pracowni introligatorskiej Librarium z Łodzi.

Sierpień

Wystawa *Trzy (papierowe) światy* Grażyny Brylewskiej

sierpień – wrzesień

Od 1 sierpnia do 30 września w Muzeum prezentowana była wystawa czasowa *Trzy (papierowe) światy* Grażyny Brylewskiej. Pochodząca z Poznania artystka ukończyła w rodzinnym mieście PWSSP, gdzie otrzymała dyplom z wyróżnieniem na Wydziale Malarstwa, Grafiki i Rzeźby. Studiowała również w Wyższej Szkole Sztuki Stosowanej w Wiedniu. Trzykrotnie była stypendystką Ministerstwa Kultury i Sztuki. Od 2001 roku jest adiunktem w Instytucie Sztuki Akademii Pedagogicznej w Krakowie. W swoich pracach sięga po różne techniki i materiały, tworząc cykle obiektów przestrzennych. Dorobkiem artystki jest udział w ponad 200 wystawach krajowych i zagranicznych. Kuratorem wystawy była Bożena Schweizer-Makowska.

Październik

Ogólnopolskie warsztaty muzealnicze w Dusznikach Zdroju

Od 16 do 21 października w Muzeum odbywały się ogólnopolskie warsztaty dla muzealników *Sztuka Papieru*. Zorganizował je Dział Naukowo-Oświatowy Muzeum Papiernictwa wraz z Pracownią Działań Muzealnych Zamku Królewskiego w Warszawie. Zajęcia dla uczestników warsztatów prowadzili pracownicy merytoryczni Muzeum Papiernictwa przy współudziale Krystyny Dyrdy-Kortyki, Leszka Żurkowskiego oraz Przemysława Tyszkiewicza. W programie warsztatów przewidziano wykłady poświęcone dziejom papiernictwa. W czerpalni odbyły się zajęcia z szycia filigranów, marmurkowania papieru oraz warsztaty graficzne.

Grudzień

Wystawa *Graficznych Oplatków* Marka Sobacińskiego

grudzień 2003 – styczeń 2004

1 grudnia odbył się wernisaż wystawy *Graficzne Oplatki* autorstwa Marka Sobacińskiego. Artysta jest autorem licznych wystaw indywidualnych. Zdobył III miejsce w ogólnopolskim konkursie na dzieło plastyczne poświęcone Prymasowi Tysiąclecia – Kardynałowi Stefanowi Wyszyńskiemu. Zajmuje się projektowaniem wydawnictw. Jest autorem albumu graficznego do poezji Karola Wojtyły *Mysłąc Ojczyzna* (1997). Wykonał ilustracje do tomiku poezji ks. Jana Twardowskiego pt. *Z oplatkiem i sercem* (2001).

Wyciąg ze statystyki za rok 2003

Ogólna liczba zwiedzających Muzeum Papiernictwa	49.281
Uczestnicy lekcji muzealnych	8.101
Bezpłatni zwiedzający	2.660
Indywidualne warsztaty czerpania papieru	954

2004

Styczeń

Lalki japońskie w Muzeum Papiernictwa

styczeń – czerwiec

Od stycznia do czerwca można było oglądać w Muzeum Papiernictwa wystawę czasową *Lalki japońskie*, wypożyczoną z Muzeum Lalek w Pilźnie. Ekspozycja składała się z blisko 140 lalek. Prezentowane na niej eksponaty – lalki i sprzęty z Japonii – wykonane zostały ręcznie w różnych technikach z jedwabiu, bawełny,

drewna, skóry, liści bambusowych i papieru. Zaprezentowane lalki przedstawiały postaci z legend, historii i życia codziennego, a powstały w XVIII–XX w. Komisarzem wystawy w Muzeum Papiernictwa była Teresa Windyka.

Maj

Wystawa papierów introligatorskich w Muzeum w Prudniku

1 maja w Muzeum w Prudniku otwarto wystawę Teresy Windyki *Marmurki zakłete w papierze* (ekspozycja była prezentowana w dusznickim Muzeum w 2002 r., a rok później zdobyła nagrodę w konkursie MKiDN Sybilla 2002). Podczas wernisażu autorka zaprezentowała pokaz barwienia papierów.

Konkurs na Muzeum Roku w Unii Europejskiej

Muzeum Papiernictwa przystąpiło do konkursu organizowanego przez Radę Europy na europejskie muzeum roku 2004. Spośród 400 zgłoszeń do finału, który odbył się w Atenach, zakwalifikowanych zostało 60 placówek z całej Europy, w tym Muzeum z Dusznik Zdroju. Przedstawiciel każdego z finalistów mógł zaprezentować tylko jedną rzecz, która miała ilustrować ofertę jego Muzeum. Reprezentujący Muzeum Papiernictwa Maciej Szymczyk przedstawił miniaturową wagę kwadrantową do badania gramatury papieru z 1920 r., powstałą w wytwórni Louisa Schoppera.

Kongres IAPMA w Korei

Dyrektor Muzeum Bożena Schweizer-Makowska uczestniczyła w Kongresie IAPMA, który tym razem odbył się w Jeonju (Korea) w dniach od 3 do 8 maja.

Czerwiec

Promocja Muzeum w Prudniku i Wrocławiu

Dusznickie Muzeum zajęło III miejsce w konkursie na najciekawsze stoisko wystawowe, organizowanym podczas VII Wystawy Twórców Ludowych i Rzemiosła Artystycznego pogranicza polsko-czeskiego, odbywającej się w Prudniku od 4 do 6 czerwca. Natomiast 7 czerwca Muzeum reprezentowało Duszniki Zdrój w Galerii Dominikańskiej we Wrocławiu. Impreza zorganizowana została przez Dolnośląską Organizację Turystyczną.

Wystawa *Historia Drukarstwa*

W czerwcu na dziedzińcu Muzeum Papiernictwa otwarto wystawę stałą poświęconą historii drukarstwa. Została ona opracowana przez Teresę Windykę kierującą w Muzeum Działem Historii Papiernictwa.

Warsztaty czerpania papieru na zamku w Malborku

17 czerwca Muzeum wzięło udział w projekcie edukacyjnym przygotowanym przez Dział Naukowo-Oświatowy Muzeum Zamkowego w Malborku *Poczta krzyżacka*. Pracownicy Muzeum Papiernictwa: Anna Stefaniszyn i Jan Bałchan przeprowadzili warsztaty rękodziela papierniczego, które obejmowały prelekcję poświęconą dziejom papiernictwa, czerpanie papieru oraz wykonanie filigranu na sicie.

Lipiec

Wystawa książki artystycznej

lipiec – październik

Od 8 lipca do 8 października można było oglądać w Muzeum czasową wystawę prezentującą różne formy współczesnej książki artystycznej. Kuratorem wystawy była Alicja Słowikowska. Zaprezentowane zostały prace artystów polskich i zagranicznych.

IV Święto Papieru

24 i 25 lipca na dziedzińcu Muzeum odbył się po raz czwarty festyn „Święto Papieru”. Każdy ze zwiedzających mógł własnoręcznie wyczerpać papier, zabarwić arkusze, obejrzeć pokazy różnych technik introligatorskich oraz wystawy muzealne. Uczestnicy festynu mogli zaznajomić się z metodami badania wybranych cech i własności papieru.

Wrzesień

Kongres IPH w Muzeum Papiernictwa

W 2000 r. w Muzeum Papiernictwa miał się odbyć Międzynarodowy Kongres Historyków Papiernictwa zrzeszonych w IPH (International Association of Paper Historians). Z powodu powodzi, która miała miejsce w lipcu 1998 roku, i zniszczeń, jakich dokonała w Muzeum, kongres wówczas się nie odbył, a przedsięwzięcie w Dusznikach Zdroju przesunięto na 2004 r. Główny temat obrad dotyczył papieru jako nośnika kultury. Kongres składał się z dwóch części. Pierwsza odbyła się w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach od 3 do 7 września, a druga od 8 do 10 września zorganizowana została w Krakowie. Dusznickie obrady odbywały się w Dworku Chopina. Koordynatorem Kongresu była Bożena Schweizer-Makowska. Oprócz sesji naukowych w Dusznikach odbyły się wybory władz IPH. Nowym prezydentem organizacji został dr Józef Dąbrowski z Łodzi.

Odbywający się po raz pierwszy w Polsce Międzynarodowy Kongres Historyków Papiernictwa był okazją do promocji dusznickiego młyna papierniczego – obiektu cieszącego się opinią bezcennego zabytku techniki w skali świata.

Europejskie Dni Dziedzictwa

Od 18 do 19 września odbywały się Europejskie Dni Dziedzictwa pod hasłem *Architektura drewniana – dziedzictwo przemysłowe*. W ramach przedsięwzięcia umożliwiono turystom nieodpłatne zwiedzanie Muzeum Papiernictwa.

Październik

Wystawa prac Stefana Szczerbińskiego w Zielonej Górze

Od 13 października w Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze zaprezentowana została dusznicka wystawa *Marmurki zakłęte w papierze. Wzorzyste papiery introligatorskie Stefana Szczerbińskiego*. Autorka wystawy Teresa Windyka oraz Dorota Zielińska w trakcie wernisażu przeprowadziły pokaz czerpania i barwienia papieru.

Targi Edukacyjne w Krakowie

Dagmara Kacperowska i Dorota Zielińska promowały Muzeum Papiernictwa na Targach Edukacyjnych zorganizowanych w Muzeum Narodowym w Krakowie w dniach 21–22 października.

Grudzień

Muzeum uruchomiło własną stronę internetową: www.muzpap.pl

Strona została opracowana przez pracowników Muzeum w celu prezentacji wystaw, zbiorów i poszczególnych działów. Z czasem stała się najważniejszą formą upowszechniania informacji o działalności instytucji.

Wyciąg ze statystyki za rok 2004

Ogólna liczba zwiedzających Muzeum Papiernictwa	55.776
Uczestnicy lekcji muzealnych	8.276
Bezpłatni zwiedzający	8.808
Uczestnicy indywidualnych warsztatów czerpania papieru	1.182

2005

Styczeń

Otwarcie wystawy *W kraju Pana Boga – Duszniki*

styczeń – maj

Wernisaż wystawy odbył się 21 stycznia. Zaprezentowano w niej eksponaty pochodzące ze zbiorów Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju, Muzeum Narodowego

we Wrocławiu, Muzeum Ziemi Kłodzkiej, Archiwum Państwowego we Wrocławiu, Towarzystwa Miłośników Dusznik Zdroju. Kuratorem wystawy był Damian Chamski. Ekspozycja przybliżała zwiedzającym dzieje Dusznik do 1945 roku.

Marzec

Nowa oferta edukacyjna Muzeum Papiernictwa

W marcu wydany został nowy Informator Edukacyjny Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju, przygotowany przez pracowników Działu Naukowo-Oświatowego. W informatorze zaproponowano nową tematykę zajęć muzealnych: *Fili-gran – strażnik papieru*, *Tajemnice ukryte w herbach*, *Grafika – sztuka na papierze*.

Maj

Konkurs *Moja przygoda w muzeum*

7 maja w Muzeum gościli uczniowie Liceum Ogólnokształcącego w Świdnicy, którzy wykonali prace na konkurs plastyczny pt. *Moja przygoda w muzeum*. Ponadto odbył się plener fotograficzny, którego uczestnicy wykonali fotografie do konkursu pt. *Muzealne spotkania z fotografią*.

Plener graficzny studentów ASP z Wrocławia

Od 9 do 15 maja w Muzeum odbywał się plener graficzny dla studentów wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych. Jego uczestnicy pod opieką prof. Przemysława Tyszkiewicza przygotowali prace na temat *1900 lat wynalezienia papieru* oraz *400 lat dusznickiej papierni*. Na zakończenie warsztatów w Muzeum zorganizowano kameralną wystawę grafik powstałych podczas pleneru.

Warsztaty Akademii Sztuki Trzeciego Wieku z Wrocławia

Od 27 do 29 maja w Muzeum Papiernictwa odbyły się warsztaty papiernicze dla Akademii Sztuki Trzeciego Wieku we Wrocławiu. W ich programie znalazło się czerpanie papieru, tworzenie kompozycji na papierze czerpanym, warsztaty graficzne w technice linorytu i monotypii. Zajęcia prowadzili wrocławscy wykładowcy Joanna Rojkowska i Krystyna Dyrda-Kortyka oraz pracownicy Działu Naukowo-Oświatowego Muzeum Papiernictwa.

Czerwiec

Dzień Dziecka w Muzeum Papiernictwa

Z okazji Dnia Dziecka 1 czerwca zorganizowano w dusznickiej papierni „Muzealny dzień dziecka z papierem w tle”. Dzieciom przybyłym do Muzeum umożliwiono nieodpłatne zwiedzanie Muzeum połączone z warsztatami czerpania papieru.

Konkurs Sybilla 2004 rozstrzygnięty – kolejna nagroda dla Muzeum Papiernictwa

18 maja w Muzeum Narodowym w Warszawie odbyła się uroczysta gala, w czasie której zostały wręczone nagrody w Konkursie na Wydarzenie Muzealne Roku – Sybilla 2004. Muzeum Papiernictwa tym razem otrzymało III nagrodę w kategorii „Publikacje” za książkę autorstwa dra Macieja Szymczyka *150 lat H. Füllner, Fampa, Beloit Poland, PMPoland*. Trójjęzyczny album dokumentuje 150 lat istnienia jeleniogórskiej fabryki maszyn papierniczych.

Lipiec

V Święto Papieru i wystawa prac Janiny Lamberty

23 i 24 lipca na dziedzińcu Muzeum po raz kolejny zorganizowano festyn „Święto Papieru”. W tym roku było to szczególnie wyjątkowe święto, ponieważ dodatkowo obchodzono 400-lecie dusznickiej papierni i 1900 lat wynalezienia papieru. Dla uczestników imprezy zorganizowano pokazy: historycznych technik drukarskich, współczesnych technik graficznych, technik introligatorskich oraz prezentację tworzenia tłoków pieczętnych. Tak jak w poprzednich edycjach Święta Papieru, odbyły się również warsztaty czerpania papieru i jego ręcznego barwienia (marmoryzacja), co niezmiennie od lat przyciąga rzesze turystów. Zaprezentowano także wybrane metody badania cech i właściwości papieru przy użyciu zabytkowej aparatury metrologicznej.

W niedzielę 24 lipca miał miejsce wernisaż wystawy sztuki papieru *Otoczeni naturą* z pokazem procesu twórczego autorki prac Janiny Lamberty z Hiszpanii. Tego samego dnia odbyła się sesja referatowa poświęcona jubileuszom papieru i papierni. Na zakończenie dnia podano tort urodzinowy z okazji 400-lecia młyna papierniczego, można też było posłuchać koncertu kameralnego kwartetu smyczkowego z Gerson.

Wrzesień

Europejskie Dni Dziedzictwa w Muzeum Papiernictwa

Muzeum po raz kolejny przyłączyło się do obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa. Tym razem przedsięwzięcie zrealizowano 17 i 18 września. Dusznickie Muzeum można było wtedy zwiedzić bezpłatnie, z czego skorzystało aż 501 osób.

Październik

Wystawa prac Mariana Stępaka *Przechodząc*

październik – grudzień

20 października otwarto nową wystawę czasową pt. *Przechodząc* toruńskiego artysty Mariana Stępaka. Organizatorem przedsięwzięcia ze strony Muzeum była Teresa Windyka. Po uroczystym wernisażu autor prac przygotował prelekcję dla dzieci i młodzieży.

Grudzień

Pożegnanie Bożeny Schweizer-Makowskiej

Wraz z końcem roku, po 22 latach pracy w Muzeum Papiernictwa, na emeryturę odeszła dyrektor Bożena Schweizer-Makowska, osoba niezwykle zasłużona dla dusznickiej placówki. Jej staraniem posiadające lokalne znaczenie dusznickie Muzeum przekształciło się w instytucję kultury realizującą ambitny program wystawienniczy, edukacyjny i naukowy, dostrzegany w skali kraju. Bożenie Schweizer-Makowskiej udało się stworzyć zespół pracowników zaangażowanych w rozwój Muzeum. Za jej czasów dusznicki młyn papierniczy stał się prawdziwą perłą zabytkowej architektury drewnianej w Polsce.

Konkurs na nowego dyrektora Muzeum Papiernictwa

W związku z planowanym przejściem na emeryturę dyrektor Bożeny Schweizer-Makowskiej Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego ogłosił konkurs na stanowisko dyrektora Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju. Konkurs rozstrzygnięty został 27 grudnia 2005 roku. Nowym dyrektorem został dr Maciej Szymczyk, dotąd kierownik Działu Papiernictwa Współczesnego, autor wielu nagradzanych i wyróżnianych wystaw i publikacji poświęconych papiernictwu XIX i XX wieku.

Wystawa wędrująca *Dzieje papieru i papiernictwa*

Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju wraz z firmą International Paper Kwidzyn S.A. przygotowało objazdową wystawę pt. *Dzieje papieru i papiernictwa*. Ekspozycja opiera się na scenariuszach autorstwa Teresy Windyki i Macieja Szymczyka, opracowanych w 2000 r. i wykorzystanych do prezentacji w Muzeum Zamkowym w Kwidzynie (wystawa zdobyła wyróżnienie w konkursie MKiDN Sybilla 2000). Obecna wystawa składa się z kilkudziesięciu kolorowych plansz informacyjnych, przedstawiających historię papieru od momentu jego wynalezienia aż do czasów nam współczesnych. Poszerzono ją o wątki dotyczące dusznickiego młyna papierniczego oraz działającego w nim Muzeum Papiernictwa. Realizacja przedsięwzięcia została dofinansowana przez MKiDN.

Wyciąg ze statystyki za rok 2005

Ogólna liczba zwiedzających Muzeum Papiernictwa	54.411
Uczestnicy lekcji muzealnych	8.977
Indywidualne warsztaty czerpania papieru	9.371
Bezpłatni zwiedzający	1.344
Produkcja roczna papieru (w kg)	4.353,47

KIEROWNICTWO MUZEUM I PRACOWNICY W LATACH 1992–2005

- Schweizer-Makowska Bożena – dyrektor Muzeum (do 2005)
Arent Małgorzata – specjalista sprzedaży (od 1992), portierka (1999–2004)
Bałchan Jan – archiwista (2000), specjalista działalności podstawowej (2001),
kierownik Działu Naukowo-Oświatowego (od 2003)
Bernat Hieronim – robotnik gospodarczy (1999)
Bernolak Zofia – portierka (1995–1996)
Biernacik Andrzej – drukarz (do 2003)
Chamski Damian – asystent muzealny (od 2004)
Ciesielska Maria – portierka (1997–1999)
Cieślik Lesław – czerpalnik (od 1992)
Czaja Agnieszka – specjalista budowlany (1998–1999), specjalista do spraw
techniczno-budowlanych (2000–2001)
Czajkowska Eleonora – portierka (1992)
Czerwińska Zofia – portierka (do 1995)
Daniel Agata – starszy magazynier biblioteczny (od 1992), księgowa (od 1996),
starsza księgowa (od 1996), specjalista obrotu towarowego (2001–2005)
Dębowska Beata – dokumentalista (od 1992), specjalista działalności podstawowej
(1994–1999), kierownik Działu Historii Dusznik Zdroju (od 2005)
Dobrowolska-Filozof Małgorzata – referent działalności podstawowej (1993–1998
– Oddział Muzeum Papiernictwa w Konstancinie-Jeziornie)
Dziedziul Leszek – czerpalnik (do 1993)
Gajowska Krystyna – robotnik gospodarczy (1992–1995), rzemieślnik obróbki
papieru (od 1995)
Giełbutowicz Celina – rzemieślniczka obróbki papieru (do 1998)
Golaszewska-Prywałow Dorota – samodzielny referent działalności podstawowej
(od 1995 w Oddziale Muzeum w Konstancinie-Jeziornie)
Goliński Artur – kierownik Działu Poligrafii (od 2005)
Hajkowska Wiesława – portierka (od 1996), pomoc muzealna (od 2002)
Janicka Jadwiga – specjalista obrotu towarowego (od 1992), starsza księgowa
(od 1999)
Janiszewski Janusz – główny księgowy (od 1992)
Just Krystyna – robotnik gospodarczy (1992–1997)
Kacperowska Dagmara – przewodnik muzealny (od 1999)
Kapica Józef – specjalista konserwator
Kłonowska Ewa – bibliotekarz (1994–1998), starszy bibliotekarz (od 1998)
Kościuk Alicja – przewodnik muzealny (do 1999)
Krzyżak Antonina – portierka (do 2004)
Laszewska Małgorzata – robotnik gospodarczy (1999)

- Lichołat Barbara – specjalista sprzedaży (1997–1998), portierka (1998)
Lichołat Czesław – czerpalnik (od 1993)
Mandryk Anna – specjalista obrotu towarowego (1999), specjalista sprzedaży (2001–2004)
Marcinów Wanda – rzemieślnik obróbki papieru (do 1995)
Martyn Stanisław – specjalista BHP (1992–1993)
Mąka Krzysztof – p.o. kierownika biblioteki (1994–1995)
Midura Iлона – rzemieślnik obróbki papieru (1999), specjalista sprzedaży (od 1999)
Mierzewska Regina – specjalista sekretarka (od 1997)
Mikłaszewska Wiktoria – portierka (do 1997)
Musiał-Mikrut Jolanta – radca prawny (1992)
Olecha Maria – portierka (do 2004)
Pindral Andrzej (2004)
Pocian Alina – rzemieślnik obróbki papieru (1992–2003)
Rajzer Zofia – starsza księgową (1992–1994)
Roźniakowska Barbara – kierownik działu Naukowo-Oświatowego (1992–1993)
Sałyga Magdalena – referent działalności podstawowej (1998 Oddział Muzeum Papiernictwa w Konstancinie-Jeziornie)
Sasim Piotr – starszy dokumentalista (1999–2004)
Seredyńska Joanna – specjalista do spraw organizacji (od 2004)
Siedlecki Tomasz – czerpalnik (do 1999)
Sikorska Dorota – zecer (do 1999)
Sołowiej Monika – specjalista-sekretarka (1996–1997)
Stefaniszyn Anna – kierownik do spraw administracyjnych
Sypek Beata – rzemieślnik obróbki papieru (od 2003)
Szymczyk Ewa – kierownik Działu Naukowo-Oświatowego (1994–1997)
Szymczyk Maciej – bibliotekarz (1992–1993), p.o. kierownika biblioteki (1993), kierownik Działu Papiernictwa Współczesnego (1994–2005)
Śmichura Renata – robotnik gospodarczy (1996–2005)
Tryniecka Dorota – robotnik gospodarczy (od 2005)
Tryniecki Marek – czerpalnik (od 1997)
Trzeciak Eugeniusz – elektryk (do 1994)
Tucholski Krzysztof – czerpalnik (1994–1996)
Uścienna Jolanta – specjalista obrotu towarowego (1999)
Wasielewska Urszula – portierka (od 1997), specjalista sprzedaży (od 2004)
Wielkopolski Tomasz – czerpalnik (od 2004)
Wiertel Małgorzata – specjalista działalności podstawowej (1999–2000)
Windyka Teresa – kierownik Działu Historii Papiernictwa (od 1992)
Włodarczyk Ryszard – specjalista p. poż. (1992–1993)
Wojtkowiak Bernard – specjalista budowlany (1993–2001), czerpalnik (2001–2004)

Wolińska Barbara – robotnik gospodarczy (1995–1996)

Zarychta Stanisława – rzemieślnik obróbki papieru (do 1995)

Zduńczyk Marek – starszy bibliotekarz (1993)

Zielińska Dorota – rzemieślnik obróbki papieru (2002–2004), asystent muzealny (2004), starszy asystent muzealny (2005)

Zilbert Piotr – bibliotekarz (1995–1997), starszy dokumentalista (do 1998), bibliotekarz (2002)